

FRAMSELD TILSKIPUN FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2024/242

2024/EES/85/32

frá 27. september 2023

um breytingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/43/EB að því er varðar uppfærslu á skránni yfir
varnartengdar vörur í samræmi við uppfærðan sameiginlegan hergagnalista Evrópusambandsins frá
20. febrúar 2023 (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/43/EB frá 6. maí 2009 um að einfalda skilmála og skilyrði vegna tilflutnings varnartengdra vara innan Bandalagsins ⁽¹⁾, einkum 13. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Tilskipun 2009/43/EB gildir um varnartengdar vörur, eins og sett er fram í viðauka hennar. Sá viðauki á að samrýmast að öllu leyti sameiginlegum hergagnalista Evrópusambandsins.
- 2) Hinn 19. mars 2007 samþykkti ráðið sameiginlegan hergagnalista Evrópusambandsins og hefur hann verið uppfærður nokkrum sinnum. Hinn 20. febrúar 2023 samþykkti ráðið sameiginlegan hergagnalista Evrópusambandsins í nýrri uppfærslu ⁽²⁾. Því er nauðsynlegt að uppfæra skrána yfir varnartengdar vörur sem sett er fram í viðaukanum við tilskipun 2009/43/EB.
- 3) Því ætti að breyta tilskipun 2009/43/EB til samræmis við það.
- 4) Í samræmi við sameiginlega pólitíska yfirlýsingu aðildarríkja og framkvæmdastjórnarinnar frá 28. september 2011 um skýringaskjöl ⁽³⁾ hafa aðildarríkin skuldbundið sig til þess að láta, í rökstuddum tilvikum, fylgja tilkynningunni um lögleiðingarráðstafanir sínar eitt eða fleiri skjöl sem útskýra sambandið milli efnisþátta tilskipunar og samsvarandi hluta landsbundinna lögleiðingargerninga.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Í stað viðaukans við tilskipun 2009/43/EB kemur textinn sem er settur fram í viðaukanum við þessa tilskipun.

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja og birta nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 31. maí 2024. Þau skulu þegar í stað senda framkvæmdastjórninni texta þessara ákvæða.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L, 2024/242, 17.1.2024. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 238/2024 frá 25. október 2024 um breytingu á II. viðauka (Tæknilegar reglugerðir, staðlar, prófanir og vottun) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjtið. ESB L 146, 10.6.2009, bls. 1.

(2) Sameiginlegur hergagnalisti Evrópusambandsins sem ráðið samþykkti 20. febrúar 2023 (búnaður sem fellur undir sameiginlega afstöðu ráðsins 2008/944/SSUÖ um skilgreiningu á sameiginlegum reglum um eftirlit með útflutningi á hernaðarlegri tækni og búnaði) (uppfærir og kemur í stað sameiginlegs hergagnalista Evrópusambandsins sem ráðið samþykkti 21. febrúar 2022) (SSUÖ) (Stjtið. ESB C 72, 28.2.2023, bls. 2).

(3) Stjtið. ESB C 369, 17.12.2011, bls. 14.

Þau skulu beita þessum ákvæðum frá og með 7. júní 2024.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessi ákvæði skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þau eru birt opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

2. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni helstu ákvæði úr landslögum sem þau samþykkja um málefni sem tilskipun þessi nær til.

3. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

4. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 27. september 2023.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Ursula VON DER LEYEN

forseti.

VIÐAUKI

SKRÁ YFIR VARNARTENGÐAR VÖRUR

1. athugasemd Hugtök innan „gæsalappa“ eru skilgreind hugtök. Vísað er til „Skilgreiningar hugtaka sem notuð eru í þessari skrá“ í viðaukanum við þessa skrá.

2. athugasemd Í sumum tilvikum eru iðefni skráð eftir heiti og númeri upplýsingaþjónustu um iðefni (CAS-númeri). Skráin gildir um iðefni, sem hafa sömu byggingarformúlu (þ.m.t. hýdröt), án tillits til heitis eða CAS-númers. CAS-númer fylgja til að auðveldara sé að bera kennsl á tiltekið iðefni eða efnablöndu, án tillits til nafnakerfis. Ekki er unnt að nota CAS-númer sem sértákn, vegna þess að nokkur form hinna skráðu iðefna hafa mismunandi CAS-númer, og efnablöndur, sem innihalda skráð iðefni, geta einnig haft mismunandi CAS-númer.

ML (1)1

Vopn með órifflluðu hlaupi með minni hlaupvídd en 20 mm, önnur vopn og sjálfvirk vopn með hlaupvídd sem er 12,7 mm (hlaupvídd 0,50 tommur) eða minni og fylgihlutir, sem hér segir, ásamt sérhönnuðum íhlutum í þau:

Athugasemd ML1 gildir ekki um:

- skotvopn sem eru sérhönnuð fyrir gerviskotfæri og geta ekki sent frá sér skeyti,
- skotvopn, sem eru sérhönnuð til að skjóta tjóðruðum skeytum án háhraðasprenghleðslu eða fjarskiptatengils, með drægni sem er 500 m eða minni,
- vopn sem nota skothylki sem eru ekki með hvellhettuna í miðjunni og eru ekki alsjálfvirk,
- „skotvopn, sem hafa verið gerð óvirk“.

Tæknileg athugasemd

„Skotvopn, sem hefur verið gert óvirk“: skotvopn sem hefur verið gert óhæft til að hleypta af skotfærum með því að nota aðferðir sem yfirvöld í ríki sem er aðili að Wassenaar-fyrirkomulaginu hafa skilgreint. Þessar aðferðir breyta varanlega nauðsynlegum hlutum skotvopnsins. Samkvæmt landslögum og reglum er heimilt að staðfesta með vottorði, sem lögbært yfirvald gefur út, að skotvopnið hafi verið gert óvirk og með því að merkja nauðsynlegan hluta skotvopnsins með stimpli.

- Rifflar og samsettar byssur, skammbyssur, vélbyssur, léttar vélbyssur og hriðskotabyssur.

Athugasemd ML1.a gildir ekki um eftirfarandi:

- riffla og samsettar byssur sem eru framleidd fyrir 1938,
- eftirlíkingar riffla og samsettra byssa eftir upprunalegri framleiðslu frá því fyrir 1890,
- skammbyssur, hriðskotabyssur og vélbyssur, sem framleiddar eru fyrir 1890, og eftirlíkingar þeirra,
- riffla eða skammbyssur sem eru sérhannaðar til þess að skjóta púðurskoti með þrýstilofti eða koltvísýringi,
- skammbyssur sem eru sérhannaðar til eftirfarandi nota:
 - til að aflífa húsdýr eða
 - til að deyfa dýr.
- Vopn með órifflluðu hlaupi sem hér segir:
 - vopn með órifflluðu hlaupi sem eru sérhönnuð til hernaðarnota,

(1) Hergagnalisti.

2. önnur vopn með óríflluðu hlaupi sem hér segir:

- a. alsjálfvirk vopn,
- b. hálf sjálfvirk vopn eða vopn með pumpu.

Athugasemd ML1.b.2 gildir ekki um vopn sem eru sérhönnuð til að skjóta púðurskoti með þrýstilofti eða koltvísýringi.

Athugasemd ML1.b gildir ekki um eftirfarandi:

- a. vopn með óríflluðu hlaupi sem framleidd eru fyrir 1938,
- b. eftirlíkingar vopna með óríflluðu hlaupi eftir upprunalegri framleiðslu frá því fyrir 1890,
- c. vopn með óríflluðu hlaupi sem eru notuð til veiða eða í íþróttum; þessi vopn mega hvorki vera sérhönnuð til hernaðarnota né vera alsjálfvirk,
- d. vopn með óríflluðu hlaupi sem eru sérhönnuð til eftirfarandi nota:
 1. til að aflífa húsdýr,
 2. til að deyfa dýr,
 3. til skjálftaprófana,
 4. til að skjóta skeytum í iðnaði eða
 5. til að splundra heimatilbúnum sprengjubúnaði (IED).

Ath.: Um búnað til splundrunar, sjá ML4 og færslu 1A006 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi.

- c. Vopn fyrir skotfæri án skothylkja.
- d. Fylgihlutir sem hannaðir eru fyrir vopn, sem eru tilgreind í ML1.a, ML1.b eða ML1.c, eins og hér segir:
 1. laus skothylkjahólf,
 2. hljóðdeyfar eða -hemlar,
 3. „byssuundirstöður“,

Tæknileg athugasemd

Að því er varðar ML1.d.3 merkir „byssuundirstöður“ búnað sem er hannaður til að festa byssu á landökutæki, „lofifar“, skip eða mannvirki.

4. glampadeyfar,
5. sjóntæknileg vopnamið með rafrænni myndvinnslu,
6. sjóntæknileg vopnamið sem eru sérhönnuð til hernaðarnota.

ML2

Vopn með óríflluðu hlaupi með 20 mm hlaupvídd eða meiri, önnur vopn eða vopnabúnaður með meiri hlaupvídd en 12,7 mm (hlaupvídd 0,50 tommur), vörpur, sem eru sérhannaðar eða breyttar til hernaðarnota, og fylgihlutir, sem hér segir, ásamt sérhönnuðum íhlutum í þau:

- a. Byssur, howitzer-stórskotaliðsbyssur, fallbyssur, sprengjuvörpur, vopn gegn skriðdrekkum, skotkerfi, hernaðareldvörpur, rifflar, skeytabyssur og vopn með óríflluðu hlaupi.

1. athugasemd ML2.a tekur til innspýtingartækja, teljara, geymslutanka og annarra sérhannaðra íhluta til nota með fljótandi drifhleðslum fyrir allan búnað sem tilgreindur er í ML2.a.

2. athugasemd ML2.a gildir ekki um eftirfarandi vopn:

- a. riffla, vopn með óríflluðu hlaupi og samsettar byssur sem eru framleidd fyrir 1938,
- b. eftirlíkingar riffla, vopn með óríflluðu hlaupi og samsettar byssur eftir upprunalegri framleiðslu frá því fyrir 1890,
- c. byssur, howitzer-stórskotaliðsbyssur, fallbyssur og sprengjuvörpur sem eru framleiddar fyrir 1890,
- d. vopn með óríflluðu hlaupi sem eru notuð til veiða eða í íþróttum; þessi vopn mega hvorki vera sérhönnuð til hernaðarnota né vera alsjálfvirk,
- e. vopn með óríflluðu hlaupi sem eru sérhönnuð til eftirfarandi nota:
 1. til að aflífa húsdýr,
 2. til að deyfa dýr,
 3. til skjálftaprófana,
 4. til að skjóta skeytum í iðnaði eða
 5. til að splundra heimatilbúnum sprengjubúnaði (IED),

Ath.: Um búnað til splundrunar, sjá ML4 og færslu 1A006 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi.

- f. handskotkerfi, sem eru sérhönnuð til að skjóta tjóðruðum skeytum án háhraðasprengihleðslu eða fjarskiptatengils, með drægni sem er 500 m eða minni.

- b. Vörpur, sem eru sérhannaðar eða breyttar til hernaðarnota, sem hér segir:

1. reykhylljavörpur,
2. gashylljavörpur,
3. skoteldavörpur.

Athugasemd ML2.b gildir ekki um merkjabyssur.

- c. Fylgihlutir, sérhannaðir fyrir vopnin sem tilgreind eru í ML2.a, sem hér segir:

1. vopnamið og undirstöður fyrir vopnamið sem eru sérhönnuð til hernaðarnota,
2. búnaður til að draga úr ummerkjum,
3. undirstöður,
4. laus skothylljahólf.

- d. Ekki notað síðan 2019.

ML3

Skotfæri og kveikjustillingarbúnaður, sem hér segir, og sérhannaðir íhlutir í þann búnað:

- a. Skotfæri fyrir vopn sem tilgreind eru í ML1, ML2 eða ML12.
- b. Kveikjustillingarbúnaður sem er sérhannaður fyrir þau skotfæri sem tilgreind eru í ML3.a.

1. athugasemd Sérhannaðir íhlutir, sem tilgreindir eru í ML3, eru m.a.:

- a. málm- eða plastsamsetningar, s.s. hvellhettur, skothylkisbotnar, skothylkjatengi, vélbyssubelti og málmhlutir fyrir skotfæri,
- b. öryggisbúnaður og búnaður til að virkja sprengihleðslur, kveikjur, skynjarar og kveikibúnaður,
- c. aflgjafar með hárri einnotavirkni,
- d. brennanleg hylki fyrir sprengihleðslur,
- e. dreifisprengjur, þ.m.t. smásprengjur, litlar jarðsprengjur og lítil tundurdufl og markstýrð skeyti.

2. athugasemd ML3.a gildir ekki um eftirfarandi:

- a. skotfæri án skeytis,
- b. gerviskotfæri með götuðu púðurhólfi,
- c. önnur skotfæri með púðri og gerviskotfæri, sem ekki eru búin íhlutum sem eru hannaðir fyrir hlaðin skotfæri, eða
- d. íhluti sem eru sérstaklega hannaðir fyrir skotfæri með púðri eða gerviskotfæri og tilgreindir í þessari athugasemd 2.a, b eða c.

3. athugasemd ML3.a gildir ekki um skothylki sem eru sérhönnuð til eftirfarandi nota:

- a. merkjasendinga,
- b. fuglafælingar eða
- c. kveikingar gasloga á olíulindum.

ML4

Sprengjur, tundurskeyti, skotflaugar, flugskeyti, annar sprengjubúnaður og hleðslur og tengdur búnaður og fylgihlutir, sem hér segir, og sérhannaðir íhlutir þeirra:NB 1: Varðandi leiðsagnar- og leiðsögubúnað, sjá ML11.NB 2: Um varnarkerfi loftfara gegn flugskeytum (AMPS), sjá ML4.c.

- a. Sprengjur, tundurskeyti, handsprengjur, reyksprengjur, skotflaugar, jarðsprengjur og tundurdufl, flugskeyti, djúpsprengjur, sprengjur til eyðingar, eyðingarbúnaður, eyðingarsamstæður, búnaður fyrir „skotelda“, skothylki, dreifisprengjur þeirra og hermar (þ.e. búnaður til að herma eftir eiginleikum þessara hluta), einkum til hernaðarnota.

Athugasemd ML4.a gildir m.a. um:

- a. reykhandsprengjur, eldsprengjur, ikveikjusprengjur og sprengibúnað,
- b. útblástursrör flugskeyta eða skotflauga [áður þýtt sem útblástursrör skotflauga] og trjónur endurinnkomugeimfarartækja.

Ath.: Um handsprengjur eða hylkjaskotfæri fyrir vopn eða vörpur, sem tilgreindar eru í ML1 eða ML2, og dreifisprengjur sem eru sérhannaðar fyrir skotfæri, sjá ML3.

- b. Búnaður þar sem allt eftirfarandi á við:

1. sérhannaður til hernaðarnota og
2. sérhannaður fyrir „starfsemi“ í tengslum við annað hvort eftirfarandi:
 - a. hluti sem tilgreindir eru í ML4.a eða
 - b. heimatilbúinn sprengjubúnað (IED).

Tæknileg athugasemd

Að því er varðar ML4.b.2. felur „starfsemi“ í sér meðhöndlun, skot, lagningu, stjórnun, afhleypingu, sprengingu, virkjun, straumgjöf með hárri einnotavirkni, ginningu, truflun, slæðingu, að bera kennsl á, splundrun eða förgun.

1. athugasemd ML4.b gildir m.a. um:

- a. færanlegan gasþéttibúnað,
- b. flothæfan, rafleiðandi streng til að slæða seguldufl.

2. athugasemd ML4.b gildir ekki um beranleg tæki sem eru eingöngu hönnuð til þess að greina málmhluti en geta ekki greint á milli jarðsprengja og annarra málmhluta.

c. Varnarkerfi loftfara gegn flugskeytum (AMPS).

Athugasemd ML4.c gildir ekki um varnarkerfi loftfara gegn flugskeytum sem eru með allt eftirfarandi:

a. einhvern af eftirfarandi viðvörunarskynjum gegn flugskeytum:

1. óvirka skynjara með hámarkssvörun á bilinu 100–400 nm eða
2. virka Doppler-púlsskynjara til varnar gegn flugskeytum,

b. dreifingarkerfi fyrir gagnaðgerðir,

c. blys sem eru bæði með sýnilegum og innrauðum ummerkjum til að villa um fyrir flaugum sem skotið er frá jörðu og

d. uppsett í „almenningsloftförum“ og allt eftirfarandi á við:

1. varnarkerfið (AMPS) er aðeins nothæft í tilteknum „almenningsloftförum“ þar sem hið sértæka varnarkerfi er sett upp og vegna þess hefur verið gefið út annað af eftirfarandi:

- a. tegundarvottorð fyrir almenningsflug, gefið út af flugmálayfirvöldum á sviði almenningsflugs eins eða fleiri aðildarríkja ESB eða ríkja sem taka þátt í Wassenaar-fyrirkomulaginu eða
- b. jafngilt skjal sem Alþjóðaflugmálastofnunin (ICAO) viðurkennir,

2. varnarkerfið (AMPS) notar vörn til að koma í veg fyrir óheimilan aðgang að „hugbúnaði“ og

3. í varnarkerfinu (AMPS) er virkur búnaður sem gerir kerfið óstarfhæft þegar það er fjarlæggt úr „almenningsloftfarinu“ sem það var sett upp í.

ML5

Skotstýringarbúnaður, eftirlits- og viðvörunarbúnaður, ásamt tengdum kerfum, prófunar-, stilli- og gagnarárásarbúnaður, sem hér segir, sérhannaður til hernaðarnota og sérhannaðir íhlutir og fylgihlutir:

- a. Vopnamið, sprengitölvur, uppsetningarbúnaður fyrir byssur og vopnastýringarkerfi.
- b. Annar skotstýringarbúnaður, eftirlits- og viðvörunarbúnaður og tengd kerfi, sem hér segir:
 1. markábendingar-, merkingar-, fjarlægðarmælingar-, eftirlits- eða leitarkerfi,
 2. greiningar-, kennsla- eða auðkenningarbúnaður,
 3. gagnasamruna- eða samþættingarbúnaður fyrir nema.
- c. Gagnaðgerðabúnaður fyrir hluti sem tilgreindir eru í ML5.a eða ML5.b.

Athugasemd Að því er varðar ML5.c felur gagnaðgerðabúnaður í sér greiningarbúnað.

- d. Vettvangsprófunar- eða aðlögunarbúnaður, sérhannaður fyrir hluti sem tilgreindir eru í ML5.a, ML5.b eða ML5.c.

ML6

Landökutæki og íhlutir sem hér segir:

Ath.: Varðandi leiðsagnar- og leiðsögubúnað, sjá ML11.

a. Landökutæki og íhlutir í þau, sérhönnuð eða breytt til hernaðarnota.

1. athugasemd ML6.a gildir m.a. um:

- a. skriðdreka og önnur vopnuð herökutæki og herökutæki með undirstöðum fyrir vopn eða búnað til jarðsprengjulangningar eða til að skjóta hergögnum sem tilgreind eru í ML4,
- b. brynvarin ökutæki,
- c. farartæki fyrir láð og lög og djúpvaðsfarartæki (e. deep water fording vehicles),
- d. hjörgunarökutæki og ökutæki til dráttar eða skotfæra- eða vopnakerfaflutninga, ásamt viðeigandi farmfærslubúnaði,
- e. eftirvagna.

2. athugasemd Breytingar á landökutæki til hernaðarnota, sem tilgreindar eru í ML6.a, fela í sér breytingu á grunnbyggingu og raf- eða vélbúnaði sem tekur til eins eða fleiri íhluta sem eru sérhannaðir til hernaðarnota. Meðal þessara íhluta eru:

- a. sérhannaðar, skotheldar hjólbardahlífar,
- b. brynvörn fyrir mikilvægustu hlutana (t.d. eldsneytisgeymi eða stjórnklefa ökumanns),
- c. sérstakar styrkingar eða undirstöður fyrir vopn,
- d. myrkvunarljósker.

b. Önnur landökutæki og íhlutir sem hér segir:

1. ökutæki sem hafa allt eftirfarandi til að bera:

- a. framleidd með eða búin skotheldri vörn eða íhlutum sem gera þau skotheld sem jafngildir III. stigi eða þar yfir (NIJ ⁽²⁾ 0108.01, september 1985) eða „sambærilegum stöðlum“,
- b. girskiptingu, sem gefur bæði fram- og afturhjóllum drif samtímis, þ.m.t. fyrir ökutæki sem hafa aukahjólábúnað til þess að bera hlass, hvort sem hann hefur drif eða ekki,
- c. málgildi heildarþyngdar ökutækis (GVWR) sem er yfir 4500 kg og
- d. eru hönnuð eða þeim umbreytt til notkunar utan vega,

2. íhlutir sem hafa allt eftirfarandi til að bera:

- a. sérhannaðir fyrir ökutæki, sem tilgreind eru í ML6.b.1, og
- b. veita skothelda vörn sem jafngildir III. stigi eða þar yfir (NIJ 0108.01, september 1985) eða „sambærilegum stöðlum“.

Ath.: Sjá einnig ML13.a.

1. athugasemd ML6 gildir ekki um borgaraleg ökutæki sem eru hönnuð eða er breytt til þess að flytja peninga eða verðmæti.

2. athugasemd ML6 gildir ekki um ökutæki sem allt eftirfarandi á við um:

- a. voru framleidd fyrir 1946,
- b. eru ekki með hluti sem tilgreindir eru í þessum viðauka og eru framleiddir eftir 1945, nema að því er varðar eftirlíkingar af upprunalegum íhlutum eða fylgihlutum fyrir ökutækið og
- c. eru ekki búin vopnum, sem tilgreind eru í ML1, ML2 eða ML4, nema þau séu óvirk og ómögulegt sé að hleypta af skoti með þeim.

⁽²⁾ National Institute of Justice (Bandaríkjunum) sem ber ábyrgð á staðlaðri flokkun.

ML7

Hvarfmiðlar, líffræðilegir áhrifavaldar, óeirðastjórnunarefni, geislavirk efni, tengdur búnaður, ihlutir og efni, sem hér segir:

- a. „Líffræðilegir áhrifavaldar“ eða geislavirk efni, sem valin eru eða þeim breytt til að auka árangur þeirra til að fella og særa menn eða dýr, skemma búnað eða valda tjóni á uppskeru eða umhverfinu.
- b. Efni til efnahernaðar (CW), m.a.:
 1. taugaefni til efnahernaðar:
 - a. O-alkýl (jafnt og eða minna en C₁₀, þ.m.t. sýklóalkýl)-alkýl-(metýl, etýl, n-própýl eða ísóprópýl)-fosfónflúorídöt, s.s.:
sarin (GB):O-ísóprópýlmetýlfosfónflúorídat (CAS 107-44-8) og
sóman (GD):O-pínakólýlmetýlfosfónflúorídat (CAS 96-64-0),
 - b. O-alkýl (jafnt og eða minna en C₁₀, þ.m.t. sýklóalkýl) N,N-díalkýl-(metýl, etýl, n-própýl eða ísóprópýl) fosfóramídósýanídöt, s.s.:
tabún (GA):O-etýl-N,N-dímetýlfosfóramídósýanídat (CAS 77-81-6),
 - c. O-alkýl (H eða jafnt og eða minna en C₁₀, þ.m.t. sýklóalkýl) S-2-díalkýl (metýl, etýl, n-própýl eða ísóprópýl)-amínóetýlalkýl (metýl, etýl, n-própýl eða ísóprópýl) fosfónþíólöt og samsvarandi alkýleruð og róteinduð sölt, s.s.:
VX: O-etýl S-2-díísóprópýlamínóetýlmetýlfosfónþíólát (CAS 50782-69-9),
 2. efni til efnahernaðar sem valda bruna og blöðrum:
 - a. brennisteinssinnep, s.s.:
 1. 2-klóróetýlklórmetýlsúlfíð (CAS 2625-76-5),
 2. bis(2-klóróetýl)súlfíð (CAS 505-60-2),
 3. bis(2-klóróetýlþíó)metan (CAS 63869-13-6),
 4. 1,2-bis (2-klóróetýlþíó)etan (CAS 3563-36-8),
 5. 1,3-bis (2-klóróetýlþíó)-n-própan (CAS 63905-10-2),
 6. 1,4-bis (2-klóróetýlþíó)-n-bútan (CAS 142868-93-7),
 7. 1,5-bis (2-klóróetýlþíó)-n-pentan (CAS 142868-94-8),
 8. bis (2-klóróetýlþíómetýl)eter (CAS 63918-90-1),
 9. bis (2-klóróetýlþíóetýl)eter (CAS 63918-89-8),
 - b. eiturgös (e. *Lewisites*), s.s.:
 1. 2-klóróvínyldíklóróarsín (CAS 541-25-3),
 2. tris (2-klóróvínyl)arsín (CAS 40334-70-1),
 3. bis (2-klóróvínyl)klóróarsín (CAS 40334-69-8),
 - c. köfnunarefnissinnep, s.s.:
 1. HN1: bis(2-klóróetýl)etýlamín (CAS 538-07-8),
 2. HN2: bis(2-klóróetýl)metýlamín (CAS 51-75-2),
 3. HN3: tris(2-klóróetýl)amín (CAS 555-77-1),
 3. efni til efnahernaðar sem gera menn óstarfhæfa, s.s.:
 - a. 3-kínúklídínýlbensílat (BZ) (CAS 6581-06-2),
 4. laufeyðingarefni til efnahernaðar, s.s.:
 - a. bútýl-2-klóró-4-flúórófenoxýasetat (LNF),

- b. 2,4,5-tríklórphenoxýedíksýra (CAS 93-76-5), blönduð með 2,4-díklórphenoxýedíksýru (CAS 94-75-7) (Agent Orange (CAS 39277-47-9)).
- c. Tvígild forefni og lykilforefni til efnahernaðar, sem hér segir:
1. alkýl (metýl, etýl, n-própýl eða ísóprópýl) fosfónýldíflúoríð, s.s.:
DF: metýlfosfónýldíflúoríð (CAS 676-99-3),
2. O-alkýl (H eða jafnt og eða minna en C₁₀, þ.m.t. sýklóalkýl) O-2-díalkýl (metýl, etýl, n-própýl eða ísóprópýl)-amínóetýlalkýl (metýl, etýl, n-própýl eða ísóprópýl) fosfónöt og samsvarandi alkýleruð og róteinduð sölt, s.s.:
QL: O-etýl O-2-díísóprópýlamínóetýlmetýlfosfónít (CAS 57856-11-8),
3. Klórósarín: O-ísóprópýlmetýlfosfónklórídat (CAS 1445-76-7),
4. Klórósóman: O-pínakólýlmetýlfosfónklórídat (CAS 7040-57-5).
- d. 'Óeirðastjórnunarefni', virk iðefni og blöndur þeirra efna, m.a.:
1. α-brómóbensenasetónítríl, (brómóbensýlsýaníð) (CA) (CAS 5798-79-8),
2. [(2-klórfenýl)metýlen] própandínítríl, (o-klórbensýlidenmalónónítríl (CS) (CAS 2698-41-1),
3. 2-klóró-1-fenýletanón, fenýlasýlklóríð (ω-klóróasetófenón) (CN) (CAS 532-27-4),
4. díbens-(b,f)-1,4-oxasefín, (CR) (CAS 257-07-8),
5. 10-klóró-5,10-díhýdrófenarsasín, (fenarsasínklóríð), (Adamsite), (DM) (CAS 578-94-9),
6. N-nónanóýlmorfólín, (MPA) (CAS 5299-64-9).
1. athugasemd ML7.d gildir ekki um 'óeirðastjórnunarefni' sem eru sérpökkuð til sjálfsvarnar fyrir einstaklinga.
2. athugasemd ML7.d gildir ekki um virk iðefni og blöndur þeirra efna sem er pakkað til matvælaframleiðslu eða lækninga og auðkennd sem slík.
- e. Búnaður sem er sérhannaður eða breyttur til hernaðarnota, hannaður eða breyttur til dreifingar á einhverju af eftirfarandi og sérhannaðir íhlutir fyrir hann:
1. efni eða iðefni sem tilgreind eru í ML7.a, ML7.b eða ML7.d eða
2. efni til hernaðarnota úr forefnum sem tilgreind eru í ML7.c.
- f. Hlíðar- og afmengunarbúnaður, sérhannaður eða breyttur til hernaðarnota, íhlutir og efnablöndur, sem hér segir:
1. búnaður sem er hannaður eða breyttur til varnar gegn efnum sem tilgreind eru í ML7.a, ML7.b eða ML7.d og sérhannaðir íhlutir í hann,
2. búnaður sem er hannaður eða breyttur til afmengunar hluta sem mengast hafa af efnum sem tilgreind eru í ML7.a eða ML7.b og sérhannaðir íhlutir í hann,
3. efnablöndur sem eru þróaðar sérstaklega eða settar saman til þess að afmenga hluti sem mengast hafa af efnum sem tilgreind eru í ML7.a eða ML7.b.
- Athugasemd ML7.f.1 gildir m.a. um:
- a. loftjöfnunartæki, sérhönnuð eða breytt til kjarna-, lífefna- eða iðefnasíunar,
 - b. hlífðarfatnað.

Ath.: Um gasgrímur, hlífðar- og afmengunarbúnað fyrir almenna borgara, sjá einnig færslu 1A004 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi.

- g. Búnaður, sem er sérhannaður eða breyttur til hernaðarnota, hannaður eða breyttur til að greina eða auðkenna efni sem tilgreind eru í ML7.a, ML7.b eða ML7.d og sérhannaðir íhlutir í hann.

Athugasemd ML7.g gildir ekki um skammtamæla sem vakta geislun og ætlaðir eru einstaklingum.

Ath.: Sjá einnig færslu 1A004 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi.

- h. „Líffjölliður“ sem eru sérhannaðar eða sérunnar til að greina eða auðkenna efni til efnahernaðar, sem tilgreind eru í ML7.b, og sérstök frumuræktun sem notuð er til að framleiða þær.

- i. „Lífhvatar“ til afmengunar eða niðurbrots efna til efnahernaðar og lífræn kerfi til þess, sem hér segir:

1. „lífhvatar“ sem eru sérhannaðir til afmengunar eða niðurbrots efna til efnahernaðar, sem tilgreind eru í ML7.b, sem framleiddir eru með markvissu vali í rannsóknarstofu eða erfðabreytingum á lífrænum kerfum,
2. lífræn kerfi sem innihalda sérstakar erfðaupplýsingar til framleiðslu þeirra „lífhvata“ sem tilgreindir eru í ML7.i.1, sem hér segir:
 - a. „tjáningarferjur“,
 - b. veirur,
 - c. frumuræktun.

1. athugasemd ML7.b og ML7.d gilda ekki um eftirfarandi:

- a. sýanógenklóríð (MPA) (CAS 506-77-4); sjá færslu 1C450.a.5 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi,
- b. blásýra (CAS 74-90-8),
- c. klór (CAS 7782-50-5),
- d. karbónýlklóríð (fosgen) (CAS 75-44-5); sjá færslu 1C450.a.4 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi,
- e. dífosgen (triklórómetylklóróformat) (CAS 503-38-8),
- f. ekki notað síðan 2004,
- g. xýlýlbrómíð, ortó: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4),
- h. bensýlbrómíð (CAS 100-39-0),
- i. bensýljoðið (CAS 620-05-3),
- j. brómóaseton (CAS 598-31-2),
- k. sýanógenbrómíð (CAS 506-68-3),
- l. brómómetýletýlketón (CAS 816-40-0),
- m. klóróaseton (CAS 78-95-5),
- n. etýljoðóasetat (CAS 623-48-3),
- o. joðóaseton (CAS 3019-04-3),
- p. klórópikrín (CAS 76-06-2); sjá færslu 1C450.a.7 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi.

2. athugasemd Frumuræktun og lífræn kerfi, sem tilgreind eru í ML7.h og ML7.i.2, eru einangruð fyrirbæri og þessir undirliðir gilda ekki um frumur eða lífræn kerfi til almennra nota, s.s. í landbúnaði, lyfjaframleiðslu, lækningum, dýralækningum, umhverfismálum, úrgangsstjórnun eða matvælaíðnaði.

ML8

,Orkurík efni' og skyld efni, sem hér segir:

NB 1: Sjá einnig færslu 1C011 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi.

NB 2: Sjá ML4 og færslu 1A008 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi um sprengjuhleðslur og -búnað.

Tæknilegar athugasemdir

1. Að því er varðar ML8, að undanskildum liðum ML8.c.11 eða ML8.c.12, merkir 'blanda' samsetningu tveggja eða fleiri efna með a.m.k. einu efni sem er skráð í undirliðum ML8.
 2. Sérhvert efni, sem skráð er í undirliðum ML8, fellur undir þessa skrá, jafnvel þegar það er notað í öðrum tilgangi en þeim sem tilgreindur er. (T.d. er TAGN oftast notað sem sprengiefni en getur einnig nýst annaðhvort sem eldsneyti eða sem oxari).
 3. Að því er varðar ML8 er agnastærð meðalþvermál agnar miðað við þyngd eða rúmmál. Alþjóðlegir staðlar eða jafngildir landsstaðlar verða notaðir við sýnatöku og ákvörðun agnastærðar.
- a. 'Sprengiefni', sem hér segir, og 'blöndur' þeirra:
1. ADNBF (amínódínítróbensófúroxan eða 7-amínó-4,6-dínítróbensófúrasan-1-oxíð) (CAS 97096-78-1),
 2. BNCP (cis-bis (5-nítrótetrasólató) tetraamínkóbalt (III) perklórat) (CAS 117412-28-9),
 3. CL-14 (díamínódínítróbensófúroxan eða 5,7-díamínó-4,6-dínítróbensófúrasan-1-oxíð) (CAS 117907-74-1),
 4. CL-20 (HNIW eða hexanítróhexaasísóvúrtsítan) (CAS 135285-90-4); klatröt af CL-20 (sjá einnig ML8.g.3 og g.4 um 'forefni' þess),
 5. CP (2-(5-sýanótetrasólató) pentaamínkóbalt (III) perklórat) (CAS 70247-32-4),
 6. DADE (1,1-díamínó-2,2-dínítróetýlen, FOX-7) (CAS 145250-81-3),
 7. DATB (díamínótrínítróbensen) (CAS 1630-08-6),
 8. DDFP (1,4-dínítródífúrasanópíperasín),
 9. DDPO (2,6-díamínó-3,5-dínítrópýrasín-1-oxíð, PZO) (CAS 194486-77-6),
 10. DIPAM (3,3'-díamínó-2,2',4,4',6,6'-hexanítróbifenýl eða dípíkramíð) (CAS 17215-44-0),
 11. DNGU (DINGU eða dínítróglýkólúríl) (CAS 55510-04-8),
 12. fúrasön, sem hér segir:
 - a. DAAOF (DAAF, DAAFox, eða díamínóasoxýfúrasan),
 - b. DAAzF (díamínóasófúrasan) (CAS 78644-90-3),
 13. HMX og afleiður (sjá einnig ML8.g.5 að því er varðar 'forefni'), sem hér segir:
 - a. HMX (sýklótetrametýlentetranítramín, oktahýdró-1,3,5,7-tetranítró-1,3,5,7-tetrasín, 1,3,5,7-tetranítró-1,3,5,7-tetrasa-sýklóoktan, októgen) (CAS 2691-41-0),
 - b. díflúorámínaðar hliðstæður HMX,
 - c. K-55 (2,4,6,8-tetranítró-2,4,6,8-tetraasabísýkló-[3,3,0]-oktanón-3, tetranítrósemíglýkóúríl eða ketó-bísýklískt HMX) (CAS 130256-72-3),
 14. HNAD (hexanítróadamantan) (CAS 143850-71-9),
 15. HNS (hexanítróstilben) (CAS 20062-22-0),
 16. imidasól sem hér segir:
 - a. BNNII (oktahýdró-2,5-bis(nítróímínó)imidasó [4,5-d]imidasól),
 - b. DNI (2,4-dínítróimidasól) (CAS 5213-49-0),

- c. FDIA (1-flúoró-2,4-dínitróimidasól),
 - d. NTDNIA (N-(2-nitrótríasóló)-2,4-dínitróimidasól),
 - e. PTIA (1-píkrýl-2,4,5-trínitróimidasól),
17. NTNMH (1-(2-nitrótríasóló)-2-dínitrómetýlenhýdrasín),
18. NTO (ONTA eða 3-nitró-1,2,4-tríasól-5-ón) (CAS 932-64-9),
19. fjölnitrókúbön með fleiri en fjóra nitróhópa,
20. PYX (2,6-bis(píkrýlamínó)-3,5-dínitrópýrídín) (CAS 38082-89-2),
21. RDX og afleiður, sem hér segir:
- a. RDX (sýklótrímetylentrínítramín, sýklónít, T4, hexahýdró-1,3,5-trínitró-1,3,5-tríasín, 1,3,5-trínitró-1,3,5-tríasa-sýklóhexan, hexógen) (CAS 121-82-4),
 - b. ketó-RDX (K-6 eða 2,4,6-trínitró-2,4,6-tríasa-sýklóhexanón) (CAS 115029-35-1),
22. TAGN (tríamínógúanídínénítrat) (CAS 4000-16-2),
23. TATB (tríamínótrínitróbensen) (CAS 3058-38-6) (sjá einnig ML8.g.7 að því er varðar „forefni“),
24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(díflúoróamín)oktahýdró-1,5-dínitró-1,5-díasósín),
25. tetrasól, sem hér segir:
- a. NTAT (nitrótríasólamínótetrasól),
 - b. NTNT (1-N-(2-nitrótríasóló)-4-nitrótetrasól),
26. tetrýl (trínitrófenýlmetýlnítramín) (CAS 479-45-8),
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitró-1,4,5,8-tetraasadekalín) (CAS 135877-16-6) (sjá einnig ML8.g.6 að því er varðar „forefni“),
28. TNAZ (1,3,3-trínitróasetídín) (CAS 97645-24-4) (sjá einnig ML8.g.2 að því er varðar „forefni“),
29. TNGU (SORGUYL eða tetranitróglýkólúríl) (CAS 55510-03-7),
30. TNP (1,4,5,8-tetranitró-pýridasínó[4,5-d]pýridasín) (CAS 229176-04-9),
31. tríasín, sem hér segir:
- a. DNAM (2-oxý-4,6-dínitróamínó-s-tríasín) (CAS 19899-80-0),
 - b. NNHT (2-nitróimínó-5-nitró-hexahýdró-1,3,5-tríasín) (CAS 130400-13-4),
32. tríasól, sem hér segir:
- a. 5-asídó-2-nitrótríasól,
 - b. ADHTDN (4-amínó-3,5-díhýdrasínó-1,2,4-tríasóldínítramið) (CAS 1614-08-0),
 - c. ADNT (1-amínó-3,5-dínitró-1,2,4-tríasól),
 - d. BDNTA ([bis-dínitrótríasól]amín),
 - e. DBT (3,3'-dínitró-5,5-bí-1,2,4-tríasól) (CAS 30003-46-4),
 - f. DNBT (dínitróbítríasól) (CAS 70890-46-9),
 - g. ekki notað síðan 2010,
 - h. NTNT (1-N-(2-nitrótríasóló)3,5-dínitrótríasól),
 - i. PDNT (1-píkrýl-3,5-dínitrótríasól),
 - j. TACOT (tetranitróbensótríasólóbensótríasól) (CAS 25243-36-1),

33. „sprengiefni“ sem ekki eru skráð annars staðar í ML8.a og hafa einhvern eftirfarandi eiginleika:

- a. meiri sprengihraða en 8700 m/s við hámarksþéttleika eða
- b. meiri sprengiþrýsting en 34 GPa (340 kbar),

34. ekki notað síðan 2013,

35. DNAN (2,4-dínítróanisól) (CAS 119-27-7),

36. TEX (4,10-dínítró-2,6,8,12-tetraoxa-4,10-díasaisóvúrítan),

37. GUDN (gúanýlúrea dínítramíð) FOX-12 (CAS 217464-38-5),

38. tetrasín, sem hér segir:

- a. BTAT (Bis(2,2,2-trínítróetýl)-3,6-díamínótetrasín),
- b. LAX-112 (3,6-díamínó-1,2,4,5-tetrasín-1,4-díoxíð),

39. jónuð orkurík efni sem bráðna við hitann á bilinu 343 K (70 °C) til 373 K (100 °C) og eru með meiri sprengihraða en 6800 m/s eða meiri sprengiþrýsting en 18 GPa (180 kbar),

40. BTNEN (bis(2,2,2-trínítróetýl)-nítamín) (CAS 19836-28-3),

41. FTDO (5,6-(3',4'-fúrasanó)- 1,2,3,4-tetrasín-1,3-díoxíð),

42. EDNA (etýlendínítamín) (CAS 505-71-5),

43. TKX-50 (díhýdroxýlammóníum 5,5'-bistetrasól-1,1'-díólat).

Athugasemd ML8.a felur m.a. í sér „sprengifima samkristalla“.

Tæknileg athugasemd

„Sprengifimur samkristall“ er fast efni tveggja eða fleiri sprengifimra sameinda sem skipa sér í því óða uppröðun, þar sem a.m.k. ein er tilgreind í ML8.a.

b. „Drifefni“, sem hér segir:

1. hvers konar föst „drifefni“ með tiltekinni fræðilegri höggspennu (við staðalaðstæður) lengur en:

- a. 240 sekúndur fyrir „drifefni“ sem ekki eru málmgerð, halógengerð,
- b. 250 sekúndur fyrir „drifefni“ sem ekki eru málmgerð, halógengerð eða
- c. 260 sekúndur fyrir „drifefni“ sem eru málmgerð,

2. ekki notað síðan 2013,

3. „drifefni“ með aflfasta yfir 1200 kJ/kg,

4. „drifefni“ sem geta þolað stöðugan línulegan brunahraða sem er yfir 38 mm/s við staðalaðstæður (mælt með lötum einþráðungi) við 6,89 MPa (68,9 bör) þrýsting og 294 K (21 °C),

5. teygjuefnisbreytt, steyp, tvíbotna (EMCDB) „drifefni“ með hámarksteygjanleika sem er yfir 5% við 233 K (−40 °C) við hámarksálag,

6. „drifefni“ sem innihalda efni sem tilgreind eru í ML8.a,

7. „drifefni“, sem ekki eru skilgreind annars staðar í þessum viðauka, sérhönnuð til hernaðarnota.

c. „Skoteldaefni“, eldsneyti og skyld efni, og „blöndur“ þeirra, sem hér segir:

1. eldsneyti fyrir „loftför“ sem er sérstaklega samsett til hernaðarnota,

1. athugasemd ML8.c.1 gildir ekki um eftirfarandi eldsneyti fyrir „loftför“: JP-4, JP-5, og JP-8.

2. athugasemd Eldsneyti fyrir „loftför“, sem tilgreint er í ML8.c.1, á við um fullunnar vörur, ekki innihaldsefni þeirra.

2. alan (álhýdríð) (CAS 7784-21-6),
3. bórön, eins og hér segir, og afleiður þeirra:
 - a. kolbórön,
 - b. bóranraðkvæmi, eins og hér segir:
1. dekabóran (14) (CAS 17702-41-9),
2. pentabóran (9) (CAS 19624-22-7),
3. pentabóran (11) (CAS 18433-84-6),
4. hýdrasín og afleiður, sem hér segir (sjá einnig ML8.d.8 og d.9 um oxandi hýdrasínafleiður):
 - a. hýdrasín (CAS 302-01-2), 70% að styrk eða þar yfir,
 - b. monómetýlhýdrasín (CAS 60-34-4),
 - c. samhverft dímetýlhýdrasín (CAS 540-73-8),
 - d. ósamhverft dímetýlhýdrasín (CAS 57-14-7).

Athugasemd ML8.c.4.a gildir ekki um hýdrasín-, blöndur sem eru sérstaklega samsettar til að vinna gegn tæringu.

5. málmeldsneyti, eldsneytis-, blöndur eða ,blöndur‘ ,skoteldaefna‘ í eindaformi, hvort sem það er kúlulaga, ýrað, sporvölulaga, í flögum eða malað, framleitt úr efni sem hefur 99% eða þar yfir af eftirfarandi:
 - a. eftirfarandi málmum og ,blöndum‘ þeirra:
 1. beryllíum (CAS 7440-41-7) með eindastærð undir 60 µm,
 2. járndufti (CAS 7439-89-6) með eindastærð 3 µm eða minni, framleitt með afoxun járnnoxíðs með vetni,
 - b. ,blöndum‘ sem innihalda eitthvað af eftirfarandi:
 1. sirkon (CAS 7440-67-7), magnesíum (CAS 7439-95-4) eða málmblendi af þeim í eindastærð undir 60 µm eða
 2. eldsneyti úr bór (CAS 7440-42-8) eða bórkarbíði (CAS 12069-32-8), 85% hreint eða þar yfir og með eindastærð undir 60 µm,

1. athugasemd ML8.c.5 gildir um ,sprengiefni‘ og eldsneyti, hvort sem málmarnir eða málmblöndurnar eru hjúpaðar áli, magnesíum, sirkoni eða beryllíum.

2. athugasemd ML8.c.5.b gildir einungis um málmeldsneyti í eindaformi þegar það er blandað öðrum efnum til að mynda ,blöndu‘ sem er sérstaklega til hernaðarnota, s.s. fljótandi ,drifefnis‘-hrætur, föst ,drifefni‘ eða ,blöndur‘ ,skoteldaefna‘.

3. athugasemd ML8.c.5.b.2 gildir ekki um bór og bórkarbíð sem er auðgað með bór-10 (20% eða meira af heildarinnihaldi bór-10).

6. efni til hernaðar, sem innihalda þykkingarefni fyrir eldsneyti úr vetniskolefni, sérstaklega blandað til að nota í eldvörpur eða íkveikjuskotfæri, s.s. málmsteröt (t.d. oktal (CAS 637-12-7)) eða palmítöt,
7. perklóröt, klóröt og krómöt í samsetningum með málmdufti eða öðrum íblöndunarefnum háorkuelsneytis,
8. kúlulaga eða sporvölulaga álduft (CAS 7429-90-5) með 60 µm eða minni eindastærð og framleitt úr efni sem inniheldur 99% eða þar yfir af áli,
9. títanundirhýdríð (TiH_n) með efnahlutfalli að jafngildi n = 0,65–1,68,

10. fljótandi eldsneyti með mikið orkuinnihald sem ekki er tilgreint í ML8.c.1, sem hér segir:
- blandað eldsneyti sem í er bæði fast og fljótandi eldsneyti (t.d. grugglausn úr bór) og með orkuinnihald byggt á massa sem er 40 MJ/kg eða meira,
 - annað eldsneyti og íblöndunarefni í eldsneyti með mikið orkuinnihald (t.d. kúban, jónískar lausnir, JP-7, JP-10), sem er með orkuinnihald byggt á rúmmáli sem nemur 37,5 GJ á hvern rúmmetra eða meira, mælt við 293 K (20 °C) og þrýsting sem nemur einni lofþyngd (101,325 kPa),

Athugasemd ML8.c.10.b gildir ekki um hreinsað jarðefnaeldsneyti eða lifeldsneyti eða eldsneyti fyrir hreyfla sem er vottað til nota í almenningsslugi.

11. „skoteldaefni“ og loftkveikjandi efni, sem hér segir:
- „skoteldaefni“ eða loftkveikjandi efni sem sérstaklega eru samsett til þess að auka eða stjórna framleiðslu á geislaðri orku hvar sem er á innrauða rófinu,
 - blöndur af magnesíum, pólýtetraflúóróetýlen (PTFE) og vínýliden díflúoríð-hexaflúoróprópýlen samfjölliða (t.d. MTV),
12. eldsneytisblöndur, blöndur „skoteldaefna“ eða „orkurík efni“ sem ekki eru skilgreind annars staðar í ML8, með allt eftirfarandi:
- inniheldur meira en 0,5% af eindum af eftirfarandi:
 - áli,
 - beryllíum,
 - bóri,
 - sirkoni,
 - magnesíum eða
 - títani,
 - eindir tilgreindar í ML8.c.12.a, sem eru minni en 200 nm á hvaða veg sem er, og
 - eindir, sem eru tilgreindar í ML8.c.12.a, með málminnihald jafnt og 60% eða meira.

Athugasemd ML8.c.12 inniheldur hitagefandi málmafnir.

- d. Oxarar, sem hér segir, og „blöndur“ þeirra:

- ADN (ammóníumdínítramíð eða SR 12) (CAS 140456-78-6),
- AP (ammóníumperklórat) (CAS 7790-98-9),
- flúorefnasambönd með einhverju af eftirfarandi:
 - öðrum halógenum,
 - súrefni eða
 - köfnunarefni.

1. athugasemd ML8.d.3 gildir ekki um klórtríflúoríð (CAS 7790-91-2).

2. athugasemd ML8.d.3 gildir ekki um köfnunarefnistríflúoríð (CAS 7783-54-2) í loftkenndu formi þess.

- DNAD (1,3-dínitró-1,3-díasetidín) (CAS 78246-06-7),
- HAN (hýdroxýlammóníumnítrat) (CAS 13465-08-2),
- HAP (hýdroxýlammóníumperklórat) (CAS 15588-62-2),
- HNF (hýdrasínnitróformat) (CAS 20773-28-8),

8. hýdrasínnítrat (CAS 37836-27-4),
9. hýdrasínperklórat (CAS 27978-54-7),
10. fljótandi oxara sem eru úr eða innihalda letjandi, rauða, rjúkandi saltpéturssýru (IRFNA) (CAS 8007-58-7).

Athugasemd ML8.d.10 gildir ekki um rjúkandi saltpéturssýru sem er ekki letjandi.

e. Bindiefni, mýkiefni, einliður og fjöliliður, sem hér segir:

1. AMMO (asídómetýlmetýloxetan og fjöliliður þess) (CAS 90683-29-7) (sjá einnig ML8.g.1 að því er varðar „forefni“ þess),
2. BAMO (3,3-bis(asídómetýl)oxetan og fjöliliður þess) (CAS 17607-20-4) (sjá einnig ML8.g.1 að því er varðar „forefni“ þess),
3. BDNPA (bis(2,2-dínítróprópýl)asetal (CAS 5108-69-0),
4. BDNPF (bis(2,2-dínítróprópýl)formal (CAS 5917-61-3),
5. BTTN (bútanetríólrínítrat) (CAS 6659-60-5) (sjá einnig ML8.g.8 að því er varðar „forefni“ þess),
6. orkuríkar einliður, mýkiefni eða fjöliliður sem eru sérstaklega samsettar til hernaðarnota og innihalda eitthvað af eftirfarandi:
 - a. nítrósamstæður,
 - b. asíðsamstæður,
 - c. nítratsamstæður,
 - d. nítrasasamstæður eða
 - e. díflúoróamínósamstæður,
7. FAMAO (3-díflúoróamínómetýl-3-asídómetýloxetan) og fjöliliður þess,
8. FEFO (bis-(2-flúoró-2,2-dínítróetýl)formal (CAS 17003-79-1),
9. FPF-1 (pólý-2,2,3,3,4,4-hexaflúorópentan-1,5-díólformal) (CAS 376-90-9),
10. FPF-3 (pólý-2,4,4,5,5,6,6-heptaflúoró-2-tri-flúorómetýl-3-oxaheptan-1,7-díólformal),
11. GAP (glýsídýlasíðfjöliliða) (CAS 143178-24-9) og afleiður hennar,
12. HTPB (pólýbútadíen með hýdroxýlhópi á hvorum enda) með hýdroxýlvirkni sem er jöfn eða stærri en 2,2 og minni en eða jöfn 2,4, hýdroxýlgildi sem er undir 0,77 meq/g og seigju við 30 °C minni en 47 poise (CAS 69102-90-5),
13. alkóhólvirkt pólý(epíklóróhýdrín) með mólþyngd minni en 10 000, sem hér segir:
 - a. pólý(epíklóróhýdríndíól),
 - b. pólý(epíklóróhýdríntríól),
14. NENA (nítatetýlnítramínefnasambönd) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 og 85954-06-9),
15. PGN (pólý-GLYN, pólýglýsídýlnítrat eða pólý(nítatmetýloxíran)) (CAS 27814-48-8),
16. pólý-NIMMO (pólý(nítatmetýlmetýloxetan), pólý-NMMO eða pólý(3-nítatmetýl-3-metýloxetan)) (CAS 84051-81-0),
17. pólýnítroortókarbónöt,
18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(díflúoróamínó)etoxý]própan eða samsett tris-vínóxyprópan) (CAS 53159-39-0),
19. 4,5 díasíðmetýl-2-metýl-1,2,3-tríasól (ísó-DAMTR),
20. PNO (Pólý(3-nítat oxetan)),
21. TMETN (trímetylóletantrínítrat) (CAS 3032-55-1).

f. „Aukefni“, sem hér segir:

1. basískt koparsalisýlat (CAS 62320-94-9),
2. BHEGA (bis-(2-hýdroxýetýl)glýkólamið) (CAS 17409-41-5),
3. BNO (bútadienenítríloxið),
4. afleiður ferrósens sem hér segir:
 - a. bútasen (CAS 125856-62-4),
 - b. katósen (2,2-bis-etýlferrósenýlprópan) (CAS 37206-42-1),
 - c. ferrósenkarboxýlsýrur og ferrósenkarboxýlsýruestrarar,
 - d. n-bútyl-ferrósen (CAS 31904-29-7),
 - e. aðrar samsettar, fjölíðaðar ferrósenafleiður sem ekki eru tilgreindar annars staðar í ML8.f.4,
 - f. etýlferrósen (CAS 1273-89-8),
 - g. própýlferrósen,
 - h. pentýlferrósen (CAS 1274-00-6),
 - i. dískýklópentýlferrósen,
 - j. dískýklóhexýlferrósen,
 - k. díetýlferrósen (CAS 1273-97-8),
 - l. díprópýlferrósen,
 - m. díbútylferrósen (CAS 1274-08-4),
 - n. díhexýlferrósen (CAS 93894-59-8),
 - o. asetýlferrósen (CAS 1271-55-2)/1,1'-díasetýlferrósen (CAS 1273-94-5),
5. blý-beta-resorsýlat (CAS 20936-32-7) eða kopar-beta-resorsýlat (CAS 70983-44-7),
6. blýsítirat (CAS 14450-60-3),
7. blý-koparklósamband af beta-resorsýlati eða salisýlötum (CAS 68411-07-4),
8. blýmaleat (CAS 19136-34-6),
9. blýsalisýlat (CAS 15748-73-9),
10. blýstannat (CAS 12036-31-6),
11. MAPO (tris-1-(2-metýl)asíridínýlfosfínóxið) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-metýlasíridínýl)2-(2-hýdroxýprópanoxý)própýlaminófosfínóxið) og aðrar MAPO-afleiður,
12. metýl BAPO (bis(2-metýlasíridínýl) metýlaminófosfínóxið) (CAS 85068-72-0),
13. N-metýl-p-nítróanilín (CAS 100-15-2),
14. 3-nítrasa-1,5-pentandiísósýanat (CAS 7406-61-9),
15. málmlífræn bindiefni, sem hér segir:
 - a. neópentýl[díallýl]oxý, trí[díoktýl]fostat-títanat (CAS 103850-22-2); einnig þekkt sem títan IV, 2,2[bis-2-própenólatmetýl, bútanólat, tris (díoktýl)fosfat] (CAS 110438-25-0) eða LICA 12 (CAS 103850-22-2),
 - b. títan IV, [(2-própenólat-1)metýl, n-própanólatmetýl] bútanólat-1, tris[díoktýl] pírófosfat eða KR3538,
 - c. títan IV, [(2-própenólat-1)metýl, n-própanólatmetýl] bútanólat-1, tris(díoktýl)fosfat,
16. pólýsýandíflúoróamínóetýlenoxíð,

17. bindiefni sem hér segir:

- a. 1,1R,1S-trímesóýl-tris(2-etylásíridín) (HX-868, BITA) (CAS 7722-73-8),
- b. pólý-virk asíridínamið með ísópáliskri, trímesískri, ísósýanúrískri eða trímetýladípískri grunnbyggingu og einnig með 2-metýl- eða 2-etyl asíridín-hring.

Athugasemd Í ML 8.f.17.b eru m.a.:

- a. 1,1H-ísópálóýl-bis(2-metýlasíridín)(HX-752) (CAS 7652-64-4),
- b. 2,4,6-tris(2-etyl-1-asíridínýl)-1,3,5-tríasín (HX-874) (CAS 18924-91-9),
- c. 1,1'-trímetýladípóýl-bis(2-etylásíridín)(HX-877)(CAS 71463-62-2).

18. própýlenímín (2-metýlasíridín) (CAS 75-55-8),

19. mjög fíngert járnoxíð (Fe_2O_3) (CAS 1317-60-8) með sérstöfum yfirborðsfleti sem er yfir 250 m²/g og meðaleindastærð er 3,0 nm eða minni,

20. TEPAN (tetraetýlenpentaamínakrýlnítríl) (CAS 68412-45-3); sýanetýleruð pólýamín og sölt þeirra,

21. TEPANOL (tetraetýlenpentaamínakrýlnítrílglysidól) (CAS 68412-46-4); sýanóetýleruð pólýamín í samsetningum með glysidóli og söltum þeirra,

22. TPB (trífenýlbismút) (CAS 603-33-8),

23. TEPB (tris (etoxýfenýl) bismút) (CAS 90591-48-3).

g. „Forefni“, sem hér segir:

Ath.: Í ML 8.g er getið um sérstök „orkurík efni“ sem framleidd eru úr þessum efnum.

1. BCMO (3,3-bis(klórometan)oxetan) (CAS 78-71-7)

(sjá einnig ML 8.e.1 og e.2),

2. dínítróasetídín-t-bútýlsalt (CAS 125735-38-8) (sjá einnig ML 8.a.28),

3. hexaasaísóvúrtsítan-afleiður, þ.m.t. HBIW (hexabensýlhexaasaísóvúrtsítan) (CAS 124782-15-6) (sjá einnig ML 8.a.4) og TAIW (tetraasetýldíbensýlhexaasaísóvúrtsítan) (CAS 182763-60-6) (sjá einnig ML 8.a.4),

4. ekki notað síðan 2013,

5. TAT (1,3,5,7 tetraasetýl-1,3,5,7-tetraasasýklóoktan) (CAS 41378-98-7) (sjá einnig ML 8.a.13),

6. 1,4,5,8-tetraasadekalín (CAS 5409-42-7) (sjá einnig ML 8.a.27),

7. 1,3,5-tríklóróbensen (CAS 108-70-3) (sjá einnig ML 8.a.23),

8. 1,2,4-tríhýdroxýbútan (1,2,4-bútantríól) (CAS 3068-00-6) (sjá einnig ML 8.e.5),

9. DADN (1,5-díasetýl-3,7-dínítró-1, 3, 5, 7-tetraasa-sýklóoktan) (sjá einnig ML 8.a.13).

h. „Hvarfgjarnt efni“ (duft og mótaðir hlutir) sem hér segir:

1. duft úr einhverju eftirfarandi efna, með kornastærð sem er minni en 250 µm á hvaða veg sem er og sem ekki er getið annars staðar í ML 8:

- a. áli,
- b. níóbíum,
- c. bóri,
- d. sirkoni,
- e. magnesíum,

- f. titani,
 - g. tantal,
 - h. volfram,
 - i. mólýbden eða
 - j. hafnium.
2. mótaðir hlutir sem eru ekki tilgreindir í ML3, ML4, ML12 eða ML16 og sem framleiddir eru úr dufti sem tilgreint er í ML8.h.1.

Tæknilegar athugasemdir

1. „Hvarfgjörn efni“ eru einungis hönnuð til að framleiða útvermið efnahvarf við háan klippihraða og til notkunar sem klæðning eða ytra hlífðarlag í sprenguoddum.
2. Duft úr „hvarfgjörnu efni“ er framleitt t.d. með mólun með háorkukúluöskum.
3. Mótaðir hlutir úr „hvarfgjörnu efni“ eru t.d. framleiddir með valvísri leysisindrun.

1. athugasemd ML8 gildir hvorki um eftirfarandi efni, nema þau séu efnasambönd eða blönduð þeim „orkuríku efnum“ sem tilgreind eru í ML8.a, né málmduft sem tilgreint er í ML8.c:

- a. ammóníumpíkrat (CAS 131-74-8),
- b. svart píður,
- c. hexanítrodífenýlamin (CAS 131-73-7),
- d. díflúoróamín (CAS 10405-27-3),
- e. nítrósterkju (CAS 9056-38-6),
- f. kalíumnítrat (CAS 7757-79-1),
- g. tetranítrónaftalen,
- h. trínítróanisól,
- i. trínítrónaftalen,
- j. trínítroxýlen,
- k. n-pýrrólidinón; 1-metýl-2-pýrrólidinón (CAS 872-50-4),
- l. díoktýlmaleat (CAS 142-16-5),
- m. etýlhexýlakrýlat (CAS 103-11-7),
- n. tríetýlál (TEA) (CAS 97-93-8), trímetýlál (TMA) (CAS 75-24-1) og önnur loftkveikjandi málmalýl og arýl af litíum, natríum, magnesíum, sinki eða bóri,
- o. nítrósellulósa (CAS 9004-70-0),
- p. nítróglýserín (eða glýseróltrínítrat, trínítróglýserín) (NG) (CAS 55-63-0),
- q. 2,4,6-trínítrótólúen (TNT) (CAS 118-96-7),
- r. etýlendíamínítrat (EDDN) (CAS 20829-66-7),
- s. pentaerýtrítóltrínítrat (PETN) (CAS 78-11-5),
- t. blýasið (CAS 13424-46-9), venjulegt blýstýfnat (CAS 15245-44-0) og basískt blýstýfnat (CAS 12403-82-6) og eingreind sprengiefni eða kveikjuhleðslublöndur sem innihalda asið eða asiðflóka,
- u. tríetýlenglýkóldínítrat (TEGDN) (CAS 111-22-8),
- v. 2,4,6-trínítróresorsínól (stypnínsýra) (CAS 82-71-3),
- w. díetýldífenýlúrea (CAS 85-98-3), dímetýldífenýlúrea (CAS 611-92-7), metýletýldífenýlúrea [Centralites],

- x. *N,N*-dífenýlúrea (ósamhverf dífenýlúrea) (CAS 603-54-3),
- y. metýl-*N,N*-dífenýlúrea (ósamhverf metýldífenýlúrea) (CAS 13114-72-2),
- z. etýl-*N,N*-dífenýlúrea (ósamhverf etýldífenýlúrea) (CAS 64544-71-4),
- aa. 2-nítródífenýlamin (2-NDPA) (CAS 119-75-5),
- bb. 4-nítródífenýlamin (4-NDPA) (CAS 836-30-6),
- cc. 2,2-dínítróprópanól (CAS 918-52-5),
- dd. nítrógúanídín (CAS 556-88-7) (sjá færslu 1C011.d í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi).

2. athugasemd ML8 gildir ekki um ammóníum perklórat (ML8.d.2), NTO (ML8.a.18) eða katósen (ML8.f.4.b) sem uppfylla eftirfarandi viðmiðanir:

- a. eru að lögun og samsetningu sérstaklega ætluð fyrir gasúðunartæki til nota fyrir almenna borgara,
- b. innihalda efnasambönd eða -blöndur með óvirkum hitahefðandi bindiefnum eða mýkiefnum og hafa massa undir 250 g,
- c. hafa að hámarki 80% ammóníumperklórat (ML8.d.2) í massa virka efnisins,
- d. hafa minna en eða jafngildi 4 g af NTO (ML8.a.18) og
- e. hafa minna en eða jafngildi 1 g af katósen (ML8.f.4.b).

ML9

Herskip (sem sigla á yfirborði eða undir yfirborði vatns/sjávar), sérstakur búnaður fyrir skip, fylgihlutir, íhlutir og önnur yfirborðsskip, sem hér segir:

Ath.: Varðandi leiðsagnar- og leiðsögubúnað, sjá ML11.

a. Skip og íhlutir, sem hér segir:

- 1. skip (sem sigla á yfirborði eða undir yfirborði vatns/sjávar), sem eru sérstaklega hönnuð eða þeim breytt til hernaðarnota, án tillits til núverandi stöðu viðhalds eða rekstrarástands og hvort þau eru með skotbúnað eða brynvörn eða ekki, og skipsbolir eða bolhlutar slíkra skipa ásamt íhlutum í þá, sem eru sérstaklega hannaðir til hernaðarnota,

Athugasemd ML9.a.1 gildir m.a. um farartæki sem eru sérhönnuð eða breytt til að flytja kafara.

- 2. yfirborðsskip, sem eru ekki tilgreind í ML9.a.1, með einhverju af eftirfarandi, áföstu eða innbyggðu í skipið:

- a. sjálfvirk vopn, sem tilgreind eru í ML1, eða vopn, sem tilgreind eru í ML2, ML4, ML12 eða ML19, eða „undirstöður“ eða styrktir festipunktar fyrir vopn með 12,7 mm hlaupvídd eða þar yfir,

Tæknileg athugasemd

„Undirstaða“ vísar til vopnastæðis eða burðarstyrkingar sem gerð er í þeim tilgangi að setja upp vopn.

- b. skotstyrkingarkerfi sem tilgreind eru í ML5,

- c. sem hafa allt eftirfarandi:

- 1. „vörn gegn íðefnum og lífrænum efnum og geisla- og kjarnamengun (CBRN)“ og
- 2. „forbleyti- eða spúlkerfi“ til afmengunar eða

Tæknileg athugasemd

1. „Vörn gegn CBRN“ er afmarkað innra rými með búnaði, t.d. til að mynda yfirþrýsting, einangra loftræstikerfi, takmarka loftræstiop með CBRN-síum og takmarka aðkomuleiðir fyrir starfsfólk sem hafa innfældar slúsir.
 2. „Forbleyti- eða spúlkerfi“ er sjóúðunarkerfi sem getur bleytt yfirbyggingu og þilför skips samtímis.
- d. virk gagnaðgerðavopnakerfi sem tilgreind eru í ML4.b, ML5.c eða ML11.a og hafa eitthvert af eftirfarandi:
1. „vörn gegn CBRN“,
 2. bol og yfirbyggingu, sérhönnuð til að draga úr ratsjarpversniði,
 3. búnað til að draga úr ummerkjum um hitauppgufun (t.d. kælikerfi fyrir útblástur), þó ekki þann sem er sérhannaður til að auka heildarskilvirkni aðalvélar eða til að draga úr umhverfisáhrifum eða
 4. afseglnarkerfi sem hannað er til að draga úr segulummerkjum alls skipsins.
- b. Véla- og knúningskerfi, sem hér segir, sérhönnuð til hernaðarnota, og íhlutir í þau, sérhannaðir til hernaðarnota:
1. dísilvélar, sérhannaðar fyrir kaþbáta,
 2. rafvélar, sérhannaðar fyrir kaþbáta með allt eftirfarandi:
 - a. vélaraflsafköst yfir 0,75 MW (1000 hestöfl (hö)),
 - b. snögga stefnuskiptingu fram og aftur,
 - c. vökvakælingu og
 - d. eru alveg lokaðar,
 3. dísilvélar með allt eftirfarandi:
 - a. vélaraflsafköst sem eru 37,3 kW (50 hö) eða þar yfir og
 - b. eru „óseglanlegar“ í hlutfallinu yfir 75% af heildarmassa,

Tæknileg athugasemd

Að því er varðar ML9.b.3 þýðir „óseglanlegur“ að afstæður segulstuðull er minni en 2.

4. kerfi með „knúningsafl óháð lofti“ (AIP), sérhönnuð fyrir kaþbáta.

Tæknileg athugasemd

„Knúningsafl óháð lofti“ (AIP) gerir kaþbáti neðansjávar kleift að starfrækja knúningskerfi sitt án aðgangs að súrefni andrúmsloftsins lengur en annars hefði verið unnt með rafhlöðum bátsins. Að því er varðar ML9.b.4 er AIP óháð kjarnorku.

- c. Leitartæki undir yfirborði vatns/sjávar, sérhönnuð til hernaðarnota, stjórnartæki fyrir þau og íhlutir í þau, sérhönnuð til hernaðarnota.
- d. Varnarnet gegn kaþbátum og tundurskeytum, sérhönnuð til hernaðarnota.
- e. Ekki notað síðan 2003.

- f. Gegnumtök á bol og tengibúnaður, sérhönnuð til hernaðarnota, sem gera kleift að tengjast búnaði utan skips, ásamt íhlutum í þau, sérhönnuð til hernaðarnota.

Athugasemd í ML9.f eru m.a. tegundir tengibúnaðar fyrir skip með einleiðara, fjölleiðara, samásaleiðara eða ölduleiðara og gegnumtök á bol fyrir skip, en hvort tveggja er með rakapétt ytra byrði og halda nauðsynlegum eiginleikum á dýpi yfir 100 m, ásamt ljósleiðaratengjum og sjóntæknilegum gegnumtökum á bol, sérhönnuð fyrir ,leysi'geislasendingar, án tillits til dýptar. ML9.f gildir ekki um venjuleg drifsköft og vökvastýrðan stýripinna í gegnumtökum á bol.

- g. Hljóðlausar legur með eitthvað af eftirfarandi, íhlutir fyrir þær og búnaður með þeim legum, sérhannaðar til hernaðarnota:

1. gas- eða segulhöggdeyfigu og -fjöðrun,
2. virka ummerkjastjórn eða
3. titringsbælingarstjórn.

- h. Búnaður til kjarnorkuframleiðslu eða knúningsbúnaður sem er sérhannaður fyrir skip, sem tilgreind eru í ML9.a, og íhlutir hans, sem eru sérhannaðir eða ,breyttir' til hernaðarnota.

Tæknileg athugasemd

Að því er varðar ML9.h merkir ,breyttur' hvers konar byggingarfræðilegar, raffræðilegar og vélfræðilegar breytingar eða aðrar breytingar sem gera hlut, sem er ekki notaður til hernaðar, að hlut sem er sérhannaður til hernaðarnota.

Athugasemd ML9.h gildir m.a. um ,kjarnakljúfa'.

ML10

,Loftför', ,farartæki, léttari en andrúmsloftið', ,ómönnuð loftför' (UAV), flughreyflar og búnaður fyrir ,loftför', tengdur búnaður og íhlutir, sem hér segir, sérstaklega hönnuð eða breytt til hernaðarnota:

Ath.: Varðandi leiðsagnar- og leiðsögubúnað, sjá ML11.

- a. Mönnuð ,loftför' og ,farartæki, léttari en andrúmsloftið' og sérhannaðir íhlutir í þau.
- b. Ekki notað síðan 2011.
- c. Ómönnuð ,loftför' og ,farartæki, léttari en andrúmsloftið' og tengdur búnaður, sem hér segir, og sérhannaðir íhlutir í þau:
 1. ,ómönnuð loftför', fjarstýrð loftfarartæki (RPV), sjálfstýrð, forritanleg farartæki og ómönnuð ,farartæki, léttari en andrúmsloftið',
 2. skotbúnaður, endurheimtubúnaður og stuðningsbúnaður á jörðu,
 3. búnaður sem hannaður er til skipana eða stjórnunar.
- d. Flughreyflar og sérhannaðir íhlutir í þá.
- e. Búnaður til eldsneytistöku á flugi, sérhannaður eða honum breytt sérstaklega fyrir eitthvað af eftirfarandi, ásamt sérhönnuðum íhlutum í hann:
 1. ,loftför' tilgreind í ML10.a eða
 2. ómönnuð ,loftför' tilgreind í ML10.c.
- f. ,Búnaður á jörðu niðri', sérhannaður fyrir ,loftför', sem eru tilgreind í ML10.a, eða flughreyflar tilgreindir í ML10.d.

1. athugasemd ML10.f tekur til þrýstingsáfyllingarbúnaðar og búnaðar sem hannaður er til að auðvelda aðgerðir í lokuðum rýmum, þ.m.t. búnaðar um borð í skipi.

2. athugasemd ML10.f gildir ekki um:

1. dráttarbeisli,
 2. hlífðarmottur og -yfirbreiðslur,
 3. stiga, tröppur og palla,
 4. skorður, festingar og festibúnað.
- g. Búnaður til stuðnings lífi flugáhafna, öryggisbúnaður flugáhafna og önnur tæki til undankomu í neyð sem ekki eru tilgreind í ML10.a og hönnuð fyrir „loftför“ sem eru tilgreind í ML10.a.

Athugasemd Í ML10.g eru ekki settar reglur um hjálma fyrir flugáhafnir sem hafa ekki til að bera eða hafa ekki festingar eða fylgihluti fyrir búnað sem er tilgreindur í þessum viðauka.

Ath.: Varðandi hjálma, sjá einnig ML13.c.

- h. Fallhlífur, svifvængir og skyldur búnaður, sem hér segir, og sérhannaðir íhlutir þeirra:
1. fallhlífur sem eru ekki skilgreindar annars staðar í þessum viðauka,
 2. svifvængir,
 3. búnaður, sérhannaður fyrir fallhlífastökkvara í háloftunum (t.d. samfestingar, sérstakir hjálmar, öndunarkerfi, leiðsögutæki).
- i. Stýrður opnunarbúnaður eða sjálfvirk leiðsögukerfi sem eru hönnuð fyrir farm sem varpað er niður í fallhlíf.

1. athugasemd ML10.a gildir ekki um „loftför“ og „farartæki léttari en andrúmsloftið“ sem eru sérhönnuð til hernaðarnota og allt eftirfarandi á við um:

- a. eru ekki orrustu-„flugvélar“,
- b. eru ekki miðuð við hernaðarnot og ekki búin tækjum eða aukabúnaði sem er sérhannaður eða breyttur til hernaðarnota og
- c. eru vottuð til almenningsnota af flugmálafyrirvöldum á sviði almenningsflugs eins eða fleiri aðildarríkja ESB eða ríkja sem taka þátt í Wassenaar-fyrirkomulaginu.

2. athugasemd ML10.d gildir ekki um:

- a. flughreyfla, sem eru hannaðir eða breyttir til hernaðarnota, sem flugmálafyrirvöld á sviði almenningsflugs eins eða fleiri aðildarríkja ESB eða ríkja, sem taka þátt í Wassenaar-fyrirkomulaginu, hafa vottað að nota megi í „almenningsloftfari“, eða sérhannaða íhluti í þá,
- b. strokkhreyfla eða sérhannaða íhluti í þá, nema þá sem eru sérhannaðir fyrir „ómönnuð loftför“.

3. athugasemd Að því er varðar ML10.a og ML10.d taka sérhannaðir íhlutir og tengdur búnaður fyrir almenn „loftför“ eða flughreyfla, sem breyttir eru til hernaðarnota, aðeins til íhluta til hernaðarnota og hertengds búnaðar sem er nauðsynlegur fyrir breytingar til hernaðarnota.

4. athugasemd Að því er varðar ML10.a taka hernaðarnot m.a. til: bardaga, könnunar í hernaðarlegum tilgangi, árása, herþjálfunar, stuðnings við birgðaflutninga og flutninga og niðursendinga fallhlífahermanna eða herbúnaðar.

5. athugasemd ML10.a gildir ekki um „loftför“ eða „farartæki, léttari en andrúmsloftið“ sem uppfylla öll eftirfarandi skilyrði:

- a. voru fyrst framleidd fyrir 1946,
- b. eru ekki búin hlutum, sem tilgreindir eru í þessum viðauka, að undanskildum þeim hlutum sem er krafist til að uppfylla öryggis- eða lofthæfisstaðla flugmálafyrivalda á sviði almenningsflugs eins eða fleiri aðildarríkja ESB eða ríkja sem eru aðilar að Wassenaar-fyrirkomulaginu og

- c. eru ekki búin vopnum, sem tilgreind eru í þessum viðauka, nema þau séu óvirk og ógerlegt sé að gera þau starfhæfð nýju.

6. athugasemd ML10.d gildir ekki um flughreyfla sem voru fyrst framleiddir fyrir 1946.

ML11

Rafeindabúnaður, „geimför“ og íhlutir, sem ekki eru tilgreind annars staðar í þessum viðauka, sem hér segir:

- a. Rafeindabúnaður, sérhannaður til hernaðarnota, ásamt sérhönnuðum íhlutum hans.

Athugasemd ML11.a gildir m.a. um:

- a. gagnaðgerða- og gagn-gagnaðgerðarafeindabúnað (þ.e. tæki sem hönnuð eru til að framkalla framandi eða villandi merki í ratsjám eða móttökubúnaði fjarskiptatækja eða til að hindra á annan hátt móttöku, starfrækslu eða virkni rafeindamóttökubúnaðar andstæðinga, þ.m.t. gagnaðgerðabúnaðar þeirra), þ.m.t. truflunar- og gagnatruflunarbúnaðar,
- b. tíðnisnarpa myndlampa (e. frequency agile tubes),
- c. rafeindakerfi eða -búnað sem er annaðhvort hannaður til eftirlits og vöktunar á rafeindasegulsviðinu til að afla hernaðarlegra upplýsinga eða í öryggisskyni eða til að sporna gegn þess háttar eftirliti og vöktun,
- d. gagnaðgerðir undir yfirborði vatns/sjávar, m.a. blekkingaraðgerðir með hljóð- og segultruflunum, og búnað til að framkalla framandi og röng merki í hljóðsjám,
- e. öryggisbúnað fyrir gagnavinnslu, gagnaöryggisbúnað og öryggisbúnað á útsendingar- og merkjalínu, þar sem dulkóðun er notuð,
- f. kennsla-, staðfestingar- og lykilhleðslubúnað (e. keyloader equipment) og lykilstjórnun (e. key management), framleiðslu- og dreifibúnað,
- g. leiðsagnar- og leiðsögubúnað,
- h. stafrænan búnað fyrir fjarskipti með tvístrun rafsegulbylgna í veðrahvolfinu,
- i. stafræna afmótara, sérhannaða fyrir leynilegar merkjasendingar,
- j. „sjálfvirk skipana- og stjórnkerfi“.

Ath.: Varðandi „hugbúnað“ sem tengist „hugbúnaðar“-stýrðum fjarskiptabúnaði til hernaðarnota, sjá ML21.

- b. Truflunarbúnaður sem er hannaður eða breyttur til að hindra móttöku, starfrækslu eða virkni staðsetningar-, leiðsögu- eða tímastillingarþjónustu sem veitt er með gervihnattaleiðsögukerfi, auk sérhannaðra íhluta hans.
- c. „Geimför“, sérhönnuð eða breytt til hernaðarnota, ásamt sérhönnuðum íhlutum í „geimför“ sem eru sérhannaðir til hernaðarnota.

ML12

Háhraðavopnakerfi og tengdur búnaður, sem hér segir, og sérhannaðir íhlutir þeirra:

- a. Hreyfiorkuvopnakerfi, sérhönnuð til eyða skotmarki eða bægja árás frá því.
- b. Sérhannaður prófunar- og matsbúnaður og prófunarlíkön, þ.m.t. greiningartæki og skotmörk, fyrir virka prófun á hreyfiorkuskeytum og -kerfum.

Ath.: Um vopnakerfi, sem nota undirhlaupvíddarskotfæri eða nýta einvörðungu kemískt knúningsafl, og skotfæri fyrir þau, sjá ML1–ML4.

1. athugasemd: ML12 tekur m.a. til eftirfarandi þegar það er sérhannað fyrir hreyfioruvopnakerfi:

- a. skotknúningskerfa með meiri massahröðun en 0,1 g að hraða umfram 1,6 km/s, í einvirkum eða hraðvirkum skotham,
- b. aðalorkuframleiðslu, rafbrynja, orkugeymslu (t.d. þetta með geymslurými fyrir háorku), hitastýringar, formeðhöndlunar, búnaðar til umskiptingar eða meðferðar eldsneytis og rafrænna skilflata milli aflgjafa og rafdrifinna hlutverka að því er varðar hreyfingu fallbyssna eða byssustæða,

Ath.: Sjá einnig 3A001.e.2 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi varðandi þetta með geymslurými fyrir háorku.

- c. markábendinga, markfylgni, skotstýringar eða tjónamatskerfa,
- d. kerfa með sjálfstýrðri skotmarksleit eða stýranlegu eða stefnubreytanlegu (hliðarhröðun) knúningsafls fyrir skeyti.

2. athugasemd ML12 gildir um vopnakerfi sem nota einhverjar eftirtalinna knúningsaðferða:

- a. eru rafsegulknúin,
- b. eru rafhitaknúin,
- c. eru rafgasknúin,
- d. eru léttgasknúin eða
- e. eru knúin með efnum (þegar þau eru notuð í samsetningu með einhverju af framangreindu).

ML13

Brynvarinn búnaður eða hlífðarbúnaður, smíðahlutir, íhlutir og fylgihlutir sem hér segir:

- a. Brynvarnarplata úr málm eða málmlausu efni sem eitthvert af eftirtöldu á við um:

1. er framleidd samkvæmt herstaðli eða -tækniforskrift eða
2. hentar til hernaðarnota.

Ath.: Varðandi plötur í brynklæði, sjá ML13.d.2.

- b. Smíðahlutir úr málm eða málmlausu efni eða samsetningar þeirra, sérhannaðar til að veita hernaðarkerfum skothelda vörn, ásamt sérhönnuðum íhlutum þeirra.

- c. Hjálmar og sérhannaðir íhlutir og fylgihlutir fyrir þá sem hér segir:

1. hjálmar, sem framleiddir eru samkvæmt herstöðlum eða -tækniforskriftum eða sambærilegum landsstöðlum,
2. hjálmskeljar, -fóður eða stuðningspúðar, sérstaklega hannaðir fyrir hjálma eins og tilgreint er í ML13.c.1,
3. viðbótarhlutir fyrir skothelda vörn, sérstaklega hannaðir fyrir hjálma sem tilgreindir eru í ML13.c.1.

Ath.: Um aðra íhluti eða fylgihluti hermannahjálma, sjá viðkomandi færslu í þessum viðauka.

- d. Brynklæði eða hlífðarfatnaður og viðeigandi íhlutir sem hér segir:

1. mjúk brynklæði eða hlífðarfatnaður, framleidd samkvæmt herstöðlum eða -tækniforskriftum eða jafngildi þeirra og sérhannaðir íhlutir þeirra,

Athugasemd Að því er varðar ML13.d.1 fela herstaðlar eða -tækniforskriftir í sér, hið minnsta, tækniforskriftir um vörn gegn sprengibrotum.

2. harðar plötur í brynklæði sem veita skothelda vörn sem jafngildir III. stigi eða þar yfir (NIJ 0101.06, júlí 2008) eða „sambærilegum stöðlum“.

1. athugasemd ML13.b tekur m.a. til efna sem eru sérhönnuð til að mynda sprengjuviðnámsvörn eða til að byggja herskýli.

2. athugasemd ML13.c. gildir ekki um hjálma sem uppfylla öll eftirfarandi skilyrði:

a. voru fyrst framleiddir fyrir 1970 og

b. eru hvorki hannaðir eða breyttir til að taka við hlutum, sem tilgreindir eru í sameiginlegum hergagnalista Evrópusambandsins, né hafa þannig búnað.

3. athugasemd ML13.c og d gilda ekki um hjálma, brynklaði eða hlífðarfatnað þegar notandi hefur hann með sér til persónulegrar varnar fyrir sjálfan sig.

4. athugasemd Einu hjálmarnir sem eru sérhannaðir fyrir sprengjueyðingarliða og tilgreindir eru í ML13.c eru þeir sem sérhannaðir eru til hernaðarnota.

5. athugasemd ML13.d.1 gildir ekki um hlífðargleraugu.

Ath.: Að því er varðar leysihlífðargleraugu, sjá ML17.o.

NB 1: Sjá einnig færslu 1A005 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi.

NB 2: Varðandi 'trefja- eða þráðefni', sem notað er til framleiðslu brynklaða og hjálma, sjá færslu 1C010 í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi.

ML14

„Sérhæfður búnaður til herþjálfunar“ eða fyrir hernaðarlegar hermisviðsmyndir, hermar sérhannaðir til þjálfunar í notkun skotvopna eða vopna tilgreindra í ML1 eða ML2 og sérhannaðir ihlutir og aukabúnaður þeirra.

Tæknileg athugasemd

Hugtakið „sérhæfður búnaður til herþjálfunar“ tekur m.a. til herárásarþjálfra, aðgerðaflugsþjálfra, ratsjárskotmarksþjálfra, tækja til skotmarkagerðar fyrir ratsjá, skotvopnaþjálfunarbúnaðar, herþjálfra gegn kafbátum, flugherma (þ.m.t. miðflóttaaflsbóma til þjálfunar flugmanna/geimfara), ratsjárþjálfra, blindflugsþjálfra, leiðsöguntækjaþjálfra, flaugaskotþjálfra, miðunarbúnaðar, dróna-‘loftfara’, vígbúnaðarþjálfra, þjálfra fyrir flugmannslaus „loftför“, færanlegra þjálfunareininga og þjálfunarbúnaðar fyrir hernaðaraðgerðir á landi.

1. athugasemd ML14 tekur til myndgerðarkerfa og gagnvirkra umhverfiskerfa fyrir herma ef þau eru sérhönnuð eða þeim breytt til hernaðarnota.

2. athugasemd ML14 gildir ekki um búnað sem er sérhannaður til þjálfunar í notkun veiðivopna eða sportvopna.

ML15

Mynd- eða gagnaðgerðabúnaður, sem hér segir, sérhannaður til hernaðarnota, ásamt sérhönnuðum ihlutum og fylgihlutum í hann:

a. Upptöku- og myndvinnslubúnaður.

b. Myndavélar, ljósmyndabúnaður og filmuvinnslubúnaður.

c. Búnaður til myndskerpingar.

d. Innrauður búnaður eða hitabúnaður til myndgerðar.

e. Ratsjárnemar með myndbúnaði.

f. Gagnaðgerða- eða gagn-gagnaðgerðatæki fyrir þann búnað sem tilgreindur er í ML15.a–ML15.e.

Athugasemd ML15.f tekur til búnaðar sem hannaður er til að hamla starfsemi eða virkni hernaðarlegra myndkerfa eða draga sem mest úr þess háttar hömlunaráhrifum.

Athugasemd ML15 gildir ekki um „myndskerpingarlampa af fyrstu kynslóð“ eða búnað sem er sérhannaður fyrir „myndskerpingarlampa af fyrstu kynslóð“.

Ath.: Varðandi vopnamið með ,myndskerpingarlampa af fyrstu kynslóð', sjá ML1, ML2 og ML5.a.

Ath.: Sjá einnig færslur 6A002.a.2 og 6A002.b í skrá ESB yfir vörur með tvíþætt notagildi.

ML16 **Smíðaðar, steypar og aðrar ófullunnar vörur, sérhannaðar fyrir hluti sem tilgreindir eru í ML1–ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 eða ML19.**

Athugasemd ML16 gildir m.a. um ófullunnar vörur þegar þær eru auðkennanlegar af efnissamsetningu, útliti eða hlutverki.

ML17 **Ýmis búnaður, efni og ,gagnasöfn', sem hér segir, og sérhannaðir íhlutir þeirra:**

a. Tækjabúnaður til köfunar og sunds undir yfirborði vatns eða neðansjávar, sérhannaður eða breyttur til hernaðarnota, sem hér segir:

1. sjálfstæður enduröndunarbúnaður með lokaðri eða hálflokaðri hringrás til nota við köfun,
2. tækjabúnaður til sunds undir yfirborði vatns eða neðansjávar, sérhannaður til nota með köfunarbúnaði sem tilgreindur er í ML17.a.1,

Ath.: Sjá einnig 8A002.q í skrá ESB um vörur með tvíþætt notagildi.

b. Byggingarefni, sérhönnuð til hernaðarnota.

c. Tengihlutir, þekjuefni og meðhöndlun til ummerkjaleyndar, sérhönnuð til hernaðarnota.

d. Tækjabúnaður á vettvangi, sérhannaður til nota þar sem bardagar eru háðir.

e. ,Þjarkar', ,þjarka'-stjórnubúnaður og ,þjarka'-,snertlar' sem hafa einhverja eftirfarandi eiginleika:

1. eru sérhannaðir til hernaðarnota,
2. hafa búnað til að verja vökvaleiðslur gegn utanaðkomandi götunarskemmdum af völdum skotbrota (t.d. með sjálfvirkri þéttingu leiðslna) og hannaðir fyrir vökvakerfisvökva með blossamarki yfir 839 K (566 °C) eða
3. eru sérhannaðir eða flokkaðir til að virka í umhverfi með rafsegulhöggum (EMP).

Tæknileg athugasemd

Með ,rafsegulhöggi' er ekki átt við óvísitandi truflun af völdum rafsegulgeislunar frá nærliggjandi tækjabúnaði (t.d. vélum, tækjum eða rafeindabúnaði) eða eldingum.

f. ,Gagnasöfn' sem eru sérhönnuð eða breytt til hernaðarnota með kerfum, búnaði eða íhlutum sem tilgreind eru í þessum viðauka.

g. Búnaður til kjarnorkuframleiðslu eða knúningsbúnaður, sem er ekki skilgreindur annars staðar og er sérhannaður til hernaðarnota, og íhlutir hans, sem eru sérhannaðir eða ,breyttir' til hernaðarnota.

Athugasemd ML17.g gildir m.a. um ,kjarnakljúfa'.

h. Búnaður og efni, húðuð eða meðhöndluð til ummerkjaleyndar, sérhönnuð til hernaðarnota, sem eru ekki tilgreind annars staðar í þessum viðauka.

i. Hermar, sérhannaðir fyrir ,kjarnakljúfa' til hernaðarnota.

j. Færanleg viðgerðarverkstæði, sem eru sérhönnuð eða ,breytt' til að viðhalda herbúnaði.

k. Rafalar til nota á vettvangi, sem eru sérhannaðir eða ,breyttir' til hernaðarnota.

l. ISO-samþættir gámar eða einingar sem hægt er að taka í sundur (þ.e. skiptieiningar), sérhannaðar eða þeim ,breytt' til hernaðarnota.

- m. Ferjur, sem ekki eru skilgreindar annars staðar í þessum viðauka, brýr og dýpkunarprammar, sérhönnuð til hernaðarnota.
- n. Prófunarlíkön, sérhönnuð til „þróunar“ hluta sem tilgreindir eru í ML4, ML6, ML9 eða ML10.
- o. „Leysi“-varnarbúnaður (t.d. augn- eða skynjarahlífar) sem er sérhannaður til hernaðarnota.
- p. „Efnarafalar“ sem ekki eru skilgreindir annars staðar í þessum viðauka, sérhannaðir eða „breyttir“ til hernaðarnota.

Tæknilegar athugasemdir

1. *Ekki notað síðan 2014.*
2. *Að því er varðar ML17 merkir „breyttur“ hvers konar byggingarfræðilegar, raffræðilegar og vélfræðilegar breytingar eða aðrar breytingar sem gera hlut, sem er ekki notaður til hernaðar, að hlut sem er sérhannaður til hernaðarnota.*

ML18

„Framleiðslu“-búnaður og íhlutir og aðstaða til umhverfisprófana sem hér segir:

- a. Sérhannaður eða breyttur „framleiðslu“-búnaður til „framleiðslu“ vara, sem tilgreindar eru í þessum viðauka, ásamt sérhönnuðum íhlutum hans.
- b. Sérhönnuð aðstaða til umhverfisprófunar og sérhannaður búnaður hennar, sem er ekki skilgreindur annars staðar, vegna vottunar, flokkunar eða prófunar vara sem tilgreindar eru í þessum viðauka.

Tæknileg athugasemd

Að því er varðar ML18 felur hugtakið „framleiðsla“ í sér hönnun, athugun, framleiðslu, prófun og eftirlit.

Athugasemd ML18.a og ML18.b ná yfir eftirfarandi búnað:

- a. *sívirkt tæki til köfnunarefnissýringar,*
- b. *skilvinduþrófunartæki eða -búnað með einhvern eftirfarandi eiginleika:*
 1. *knúinn vél eða vélum með metinn heildarhestaflajfjölda yfir 298 kW (400 hö),*
 2. *með getu til að bera farmþunga sem er 113 kg eða þar yfir eða*
 3. *með getu til 8 g skilvinduhröðunar eða þar yfir, með 91 kg farmþunga eða þar yfir,*
- c. *vatnssneyðingarpressur,*
- d. *skrúfuútþrýstingspressur, sérhannaðar eða breyttar fyrir „sprengi“-útþrýsting til hernaðarnota,*
- e. *skurðarvélar til að flokka útþrýstings- „drífefni“ eftir stærð,*
- f. *húðunarvélar (tromlur) sem eru 1,85 m í þvermál eða þar yfir og með 227 kg innihaldsrými,*
- g. *sívirka blandara fyrir föst „drífefni“,*
- h. *kvarnir, knúnar fljótandi eldsneyti, til að gróf- eða finmala innihaldsefni í „sprengiefni“ til hernaðarnota,*
- i. *búnað til að fä fram bæði kúlulögun og jafna eindastærð í málmpúðri sem skráð er í ML8.c.8,*
- j. *varmaburðarstraumbreyta fyrir umbreytingu efna sem skráð eru í ML8.c.3.*

ML19

Vopnakerfi sem nota stefnuvirka orku (DEW), tengdur búnaður eða gagnaðgerðabúnaður og prófunarlíkön, sem hér segir, og sérhannaðir íhlutir þeirra:

- a. „Leysi“-kerfi, sérhönnuð til að eyða skotmarki eða bægt áráð frá því.
- b. Eindageislakerfi sem geta eytt skotmarki eða bægt áráð frá því.
- c. Háorkuútvarpstíðnikerfi (RF) sem geta eytt skotmarki eða bægt áráð frá því.
- d. Búnaður sem er sérhannaður til að finna eða bera kennsl á eða til varnar gegn kerfum sem tilgreind eru í ML19.a–ML19.c.
- e. Hlutkennd prófunarlíkön fyrir kerfin, búnaðinn og íhlutina sem tilgreind eru í ML19.
- f. „Leysi“-kerfi sem eru sérhönnuð til að valda varanlegri blindu á óvörðum augum, þ.e. berum augum eða augum með leiðréttandi sjóntækjum.

1. athugasemd Í DEW-kerfum, sem tilgreind eru í ML19, eru kerfi sem byggja getu sína á stýrðri notkun:

- a. „leysa“ sem hafa nægilegt afl til að valda sambærilegri eyðingu og hefðbundin skotfæri,
- b. eindahraðla sem skjóta hlöðnum eða óhlöðnum eindageislum sem hafa eyðingarmátt,
- c. hátíðnisenda með öflugum eða meðalöflugum útsendingargeisla sem myndar orkusvið sem eru nægilega öflug til að gera rafeindabúnað í fjarlægum skotmarki óvirkan.

2. athugasemd Í ML19 er m.a. fjallað um eftirfarandi þegar það er sérhannað fyrir DEW-kerfi:

- a. búnað til aðalafslsframleiðslu, orkugeymslu, orkuumskipta, orkumeðferðar eða meðhöndlunar eldsneytis,
- b. markábendingar- eða markfylgnikerfi,
- c. kerfi sem unnt er að nota til að meta tjón á skotmarki, eyðingu þess eða hvort áráð hafi verið bægt frá því,
- d. búnað til að stýra, útbreiða eða beina geislum,
- e. búnað með hraðvirkum geislasnúningi fyrir hraðvirkar aðgerðir gegn mörgum skotmörkum,
- f. aðlögunarhæf ljóstæknileg kerfi og fasasameiningartæki,
- g. strauminnspýta fyrir neikvæða vetnisjónageisla,
- h. „geimhæfa“ hröðunaríhluti,
- i. útstreymisbúnað fyrir neikvæða jónageisla,
- j. búnað til að stjórna og snúa háorkujónageisla,
- k. „geimhæfar“ þynnur til að afhlaða neikvæða vetnissamsætugeisla.

ML20

Lághitabúnaður og „ofurleiðandi“ búnaður, sem hér segir, ásamt sérhönnuðum íhlutum og fylgihlutum þeirra:

- a. sérhannaður eða samstilltur búnaður til uppsetningar í farartæki til hernaðarnota á landi, vatni eða sjó, í lofti eða í geimnum, sem getur starfað á hreyfingu og framleitt eða viðhaldið hitastigi undir 103 K (–170° C).

Athugasemd Í ML20.a er fjallað um farkerfi sem eru búin eða nýta fylgihluti eða íhluti, sem framleiddir eru úr málmlausum efnum eða efnum sem eru ekki rafleiðandi, s.s. plasti eða efnum sem eru gegndreypt epoxy.

- b. „Ofurleiðandi“ rafbúnaður (snúningsvélar eða spennar), sem er sérhannaður eða samstilltur til uppsetningar í farartæki til hernaðarnota á landi, vatni eða sjó, í lofti eða í geimnum og getur starfað á hreyfingu.

Athugasemd ML20.b gildir ekki um einpóla jafnstraumsrafala af blendingsserð, sem eru með einpóla snúða úr venjulegum málmi, sem snúast í segulsviði sem ofurleiðaraspólur framleiða, að því tilskildu að þessar spólur séu einu ofurleiðarahlutirnir í rafalanum.

ML21

„Hugbúnaður“ sem hér segir:

- a. „Hugbúnaður“ sem er sérhannaður eða breyttur fyrir eitthvert eftirfarandi:
1. „þróun“, „framleiðslu“, rekstur eða viðhald á búnaði sem tilgreindur er í þessum viðauka,
 2. „þróun“ eða „framleiðslu“ á efnum sem tilgreind eru í þessum viðauka eða
 3. „þróun“, „framleiðslu“, rekstur eða viðhald á „hugbúnaði“ sem tilgreindur er í þessum viðauka.
- b. Sérstakur „hugbúnaður“, annar en sá sem er tilgreindur í ML21.a, sem hér segir:
1. „hugbúnaður“, sérhannaður til hernaðarnota og sérhannaður til líkanagerðar, hermunar eða mats á hervopnakerfum,
 2. „hugbúnaður“, sérhannaður til hernaðarnota og sérhannaður til líkanagerðar eða hermunar á sviðsmmyndum hernaðaraðgerða,
 3. „hugbúnaður“ til að ákvarða áhrif hefðbundinna vopna, kjarnavopna, efnavopna eða sýklavopna,
 4. „hugbúnaður“, sérhannaður til hernaðarnota og sérhannaður fyrir skipanir, fjarskipti, stjórnun og greiningarstarfsemi (C³I) eða skipanir, fjarskipti, stjórnun, tölvumeðferð og greiningarstarfsemi (C⁴I),
 5. „hugbúnaður“, sérhannaður eða honum breytt til að framkvæma netárásir í hernaðarlegum tilgangi.

1. athugasemd ML21.b.5 tekur til „hugbúnaðar“ sem er hannaður til að eyðileggja, valda tjóni á, spilla eða valda truflun á kerfi, búnaði eða „hugbúnaði“, sem tilgreindur er í þessum viðauka, og „hugbúnaðar“ fyrir netkönnun, netskipun og -stjórnun í þessum tilgangi.

2. athugasemd ML21.b.5 gildir ekki um „birtingu upplýsinga um veikleika“ eða um „viðbrögð við netatvikum“, sem takmarkast við varnarviðbúnað sem er ekki hernaðarlegur og viðbúnað eða viðbrögð við netöryggi.

- c. „Hugbúnaður“, hvorki tilgreindur í ML21.a né ML21.b, sérhannaður eða breyttur þannig að unnt sé að nota búnað, sem ekki er tilgreindur í sameiginlegum hergagnalista ESB, til að framkvæma sömu hernaðarlegu aðgerðirnar og tækjabúnaður sem er tilgreindur í sameiginlegum hergagnalista ESB.

Ath.: Sjá kerfi, búnað eða ihluti sem tilgreindir eru í þessum viðauka fyrir „stafrænar tölvur“ til almennra nota með uppsettum „hugbúnaði“ sem tilgreindur er í ML21.c.

ML22

„Tækni“, sem hér segir:

- a. „Tækni“, önnur en sú sem er tilgreind í ML22.b, sem er „nauðsynleg“ vegna „þróunar“, „framleiðslu“, reksturs, uppsetningar, viðhalds (athugana), viðgerðar, allsherjarviðgerðar eða endurnýjunar hluta sem tilgreindir í sameiginlegum hergagnalista ESB,
- b. „Tækni“, sem hér segir:
 1. „tækni“ sem er „nauðsynleg“ fyrir hönnun, öflun íhluta í og rekstur, viðhald og viðgerðir heilla framleiðslukerfa til að framleiða hluti, sem eru tilgreindir í sameiginlegum hergagnalista ESB, jafnvel þótt íhlutir í þess háttar framleiðslukerfi séu ekki tilgreindir,
 2. „tækni“ sem er „nauðsynleg“ til „þróunar“ og „framleiðslu“ handvopna, jafnvel þótt hún sé notuð til að framleiða eftirlíkingar af fornum handvopnum,
 3. ekki notuð síðan 2013,
Ath.: Sjá ML22.a um „tækni“ sem áður var tilgreind í ML22.b.3.
 4. ekki notuð síðan 2013,
Ath.: Sjá ML22.a um „tækni“ sem áður var tilgreind í ML22.b.4.
 5. „tækni“ sem einungis er „nauðsynleg“ til ísetningar „lífhvata“, sem tilgreindir eru í ML7.i.1, í burðarefni eða efni til hernaðar.

1. athugasemd „Tækni“, sem er „nauðsynleg“ til „þróunar“, „framleiðslu“, reksturs, uppsetningar, viðhalds (athugana), viðgerðar, allsherjarviðgerðar eða endurnýjunar hluta, sem tilgreindir eru í sameiginlegum hergagnalista ESB, er áfram undir eftirliti, jafnvel þótt hún eigi við um hvers konar hluti sem ekki eru tilgreindir í sameiginlegum hergagnalista ESB.

2. athugasemd ML22 gildir ekki um:

- a. „tækni“ sem er hvað síst nauðsynleg vegna uppsetningar, reksturs, viðhalds (eftirlits) og viðgerðar þeirra hluta sem eru ekki undir eftirliti eða hefur verið heimilað að flytja út,
- b. „tækni“ sem er „almenningsseign“, notuð í þágu „vísindalegra grunnrannsóknna“ eða er hvað síst nauðsynleg sem upplýsingar vegna einkaleyfisumsóknna,
- c. „tækni“ til að nýta segulspan fyrir samfelldan knúning almenningsfarartækja.

SKILGREININGAR HUGTAKA SEM NOTUÐ ERU Í ÞESSARI SKRÁ

Eftirfarandi eru skilgreiningar hugtaka sem notuð eru í þessari skrá í stafrófsröð.

1. athugasemd Skilgreiningarnar gilda í allri skránni. Tilvísanirnar eru aðeins til leiðbeiningar og hafa engin áhrif á altæka notkun skilgreindra hugtaka í allri skránni.

2. athugasemd Orð og hugtök í þessari skilgreiningaskrá hafa aðeins skilgreinda merkingu þegar þau eru tilgreind innan „gæsalappa“. Skilgreiningar hugtaka sem eru innan „einfaldra gæsalappa“ koma fram í tæknilegri athugasemd um viðkomandi hlut. Að öðru leyti hafa orð og hugtök almennt viðurkennda merkingu (orðabókamerkingu).

ML8

„Aukefni“:

Efni sem notuð eru í sprengiefnaformúlur til að bæta eiginleika þeirra.

ML8, 10, 14

„Loftfar“

Loftfarartæki með föstum vængjum, snúanlegum vængjum, þyrilvængjum (þyrila), hallanlegum þyrli eða hallanlegum vængjum.

ML11 „Sjálfvirk skipana- og stjórnkerfi“

Rafræn kerfi sem eru notuð til að færa inn, vinna úr og senda upplýsingar sem eru nauðsynlegar fyrir virkar aðgerðir viðkomandi hóps, stórrar fylkingar, fylkingar á vettvangi átaka, einingar, skips, undireiningar eða vopna sem stjórnað er. Þetta er gert með notkun tölva og annars sérhæfðs vélbúnaðar sem hannaður er til að styðja við starfsemi skipana- og stjórnkerfis herja. Meginhlutverk sjálfvirs skipana- og stjórnkerfis eru: skilvirk, sjálfvirk öflun, uppsöfnun, geymsla og úrvinnsla upplýsinga; að sýna þá stöðu og þær aðstæður sem hafa áhrif á og stýra undirbúningi og stjórnun aðgerða í bardaga; útreikningar vegna aðgerða og úrræða í tengslum við úthlutun tilfanga meðal hersveita eða grunnþátta aðgerðaáætlunar orrustu eða útfærslu orrustunnar samkvæmt viðkomandi verkefni eða stöðu aðgerða; gerð gagna svo unnt sé að meta stöðuna og taka ákvörðun hvenær sem er meðan aðgerð eða orrusta stendur yfir; tölvuhermun aðgerða.

ML22 „Vísindalegar grunnrannsóknir“

Tilraunastarfsemi eða fræðileg vinna sem aðallega er unnin til að afla nýrrar þekkingar á grundvallarlögmálum fyrirbæra eða kannanlegra staðreynda og beinist ekki fyrst og fremst að sérstökum, hagnýtum tilgangi eða markmiði.

ML7, 22 „Lífhvatar“

„Ensím“ fyrir sérstök efnafræðileg eða lífefnafræðileg efnahvörf eða önnur lífefnafræðileg efnasambönd sem bindast og hraða niðurbroti efna í efnahernaði.

Tæknileg athugasemd

„Ensím“ merkir „lífhvati“ fyrir sérstök efnafræðileg eða lífefnafræðileg efnahvörf.

ML7 „Líffræðilegir áhrifavaldar“

Sýklar eða eiturefni, sem valin eru eða þeim breytt (s.s. breyting á hreinleika, geymslupoli, meinvirkni, dreifingareinkennum eða viðnámspoli gegn útfjólubláu ljósi) til þess að fella og særa menn eða dýr, skemma búnað eða valda tjóni á uppskeru eða umhverfinu.

ML7 „Lífjölliður“

Lífrænar stórsameindir sem hér segir:

- ensím fyrir sérstök efnafræðileg eða lífefnafræðileg efnahvörf,
- „and-kjarngerðarmótefni“, „einstofna“ eða „fjölstofna“ „mótefni“,
- sérhannaðir eða sérunnir „viðtakar“.

Tæknilegar athugasemdir

- „And-kjarngerðarmótefni“: mótefni sem bindast sérstökum bindisætum ónæmisvaka annarra mótefna.
- „Einstofna mótefni“: prótín sem bindast einu sæti ónæmisvaka og eru framleidd af einu frumklóni.
- „Fjölstofna mótefni“: blanda prótína sem bindast sérstökum ónæmisvaka og eru framleidd af fleiri en einu frumklóni.
- „Viðtakar“: lífrænar stórsameindabyggingar sem geta bundið bindla sem hefur áhrif á lífeðlisfræðilega starfsemi.

ML4, 10 „Almenningsloftför“

Þau „loftför“ sem eru skráð með tilnefningu í útgefnum skrám yfir lofthæfivottun eins eða fleiri aðildarríkja ESB eða ríkja sem eru aðilar að Wassenaar-fyrirkomulaginu, fyrir flutningaflug innanlands og á milli landa eða fyrir lögmætt almenningsflug, einkaflug eða flug í viðskiptaskyni.

ML21 ,Viðbrögð við netatvikum‘

Ferlið við að skiptast á nauðsynlegum upplýsingum um netöryggisatvik við einstaklinga eða stofnanir sem bera ábyrgð á að framkvæma eða samræma úrbætur til að takast á við netöryggisatvikið.

ML17, 21, 22 ,Þróun‘

Hún tengist öllum stigum fjöldaframleiðslu, s.s.: hönnun, hönnunarrannsóknun, hönnunargreiningu, hönnunarhugmyndum, samsetningu og prófun frumgerða, tilraunaframleiðsluáætlunum, hönnunargögnum, umbreytingarferlinu frá hönnunargögnum til framleiðsluvöru, formhönnun, samþættingarhönnun, uppdráttum.

ML21 ,Stafræn tölva‘

Búnaður sem getur, með einni eða fleiri aðskildum breytum, framkvæmt öll eftirfarandi atriði:

- a. samþykkt gögn,
- b. geymt gögn eða fyrirmæli í varanlegum eða breytanlegum (skrifanlegum) minniseiningum,
- c. unnið gögn með því að nota vistaða runu af skipunum sem geta breyst og
- d. veitt frálagsgögn.

Tæknileg athugasemd

Breytingar á vistaðri runu af skipunum fela í sér að skipta út varanlegum minniseiningum án þess að gera efnislegar breytingar á leiðslum eða innri tengingum.

ML17 ,Snertlar‘

Griplur, ,virkar verkfæraeiningar‘ og hvers kyns önnur verkfæri sem fest eru á grunnplötuna á enda hreyfiarms ,þjarka‘.

Tæknileg athugasemd

,Virkar verkfæraeiningar‘ eru einingar til að beita hreyfikrafti, vinnsluorku eða skynjunargetu á vinnustykki.

ML8 ,Orkurík efni‘

Efni eða blöndur sem við efnahvörf losa þá orku sem er nauðsynleg til þess að þær geti gegnt því hlutverki sem þeim er ætlað. ,Sprengiefni‘, ,skoteldaefni‘ og ,drifefni‘ eru undirflokkar orkuríkra efna.

ML6, 13 ,Jafngildir staðlar‘

Sambærilegir landsbundnir eða alþjóðlegir staðlar sem eitt eða fleiri aðildarríki ESB eða ríki sem eru aðilar að Wassenaar-fyrirkomulaginu viðurkenna og gilda um viðeigandi færslu.

ML8, 18 ,Sprengiefni‘

Föst, fljótandi eða loftkennd efni eða efnablöndur sem þurfa að springa til þess að þær komi að notum sem forhleðslur, forsprenjur eða aðalhleðslur í sprenguoddum, til niðurrifs og annarra nota.

ML7 ,Tjáningarferjur‘

Burðarefni (t.d. plasmíð eða veira), notuð til að koma erfðaeefni inn í hýsilfrumur.

ML13 ,Trefja- eða þráðefni‘

eru m.a.:

- a. óslitnir einþáttungar,
- b. óslitið garn og óslitnir vafningar,
- c. borðar, vefnaður, mottur með ýmsum vefnaði og fléttuð bönd,
- d. klipptir þræðir og skornir og samhangandi þráðateppi,
- e. steinefnaþræðir, annaðhvort einkristalla eða fjölkristalla, í hvaða lengd sem er,
- f. arómatískt pólýamíðmauk.

ML15 ,Myndskerpingarlampar af fyrstu kynslóð‘

Myndlampar með rafstöðufraðilega skerpustillingu sem nýta ljósleiðara í inntaki og úttaki eða glerskjá, fjölbasa ljósbakskaut (S-20 eða S-25) en ekki örrásamagnara.

ML17 ,Efnarafali‘

Rafefnafræðilegt tæki sem breytir efnaorku beint í jafnstraumsrafmagn (DC) með því að eyða utanaðkomandi eldsneyti.

ML22 ,Almenningseign‘

Þetta merkir að ,tækni‘ eða ,hugbúnaður‘ hafi verið gerður aðgengilegur án takmarkana á frekari dreifingu.

Athugasemd Takmarkanir vegna höfundaréttar geta ekki breytt því að ,tækni‘ eða ,hugbúnaður‘ sé ,almenningsseign‘.

ML9, 19 ,Leysir‘

Hlutur sem gefur frá sér, bæði í rúmi og tíma, samfellt ljós sem magnað er upp með örvaðri geislun.

ML17 ,Gagnasafn‘ (stikaður tæknigagnagrunnur)

Safn tækniupplýsinga, en hagnýting þess getur aukið afköst viðeigandi kerfa, búnaðar eða íhluta.

ML10 ,Farartæki léttari en andrúmsloftið‘

Lofthelgirnir og ,loftskip‘ sem nýta heitt loft eða lofttegundir, sem eru léttari en andrúmsloftið, s.s. helíum eða vetni, sem lyftikraft.

Tæknileg athugasemd

,Loftskip‘

Aflknúð loftfarartæki sem er haldið á lofti með lofttegund (venjulega helíum, áður fyrir vetni) sem er léttara en andrúmsloftið.

ML17 ,Kjarnakljúfur‘

Tekur til þeirra hluta sem eru í kjarnakljúfstanki eða eru festir á hann, þess búnaðar sem stýrir orkustigi í kjarnanum og þeirra íhluta sem venjulega innihalda eða komast í beina snertingu við eða stjórna aðalkælimiðli ofnkjarnans.

ML8 ,Forefni‘

Sérstök íðefni sem notuð eru í framleiðslu sprengiefna.

- ML21, 22 ,Framleiðsla‘
- Merkir öll framleiðslustig, s.s.: framleiðsluundirbúning, framleiðslu, samþættingu, samsetningu (uppsetningu), eftirlit, prófun, gæðavottun.
- ML8 ,Drifefni‘
- Efni eða blöndur sem hvarfast efnafræðilega og mynda mikið magn heitra gastegunda með stýrðum hraða til þess að þær geti unnið vélrænt starf.
- ML4, 8 ,Skoteldaefni‘
- Blöndur fasts eða fljótandi eldsneytis og oxara, sem verða fyrir kröftugum, stýrðum efnahvörfum, þegar þær eru glæddar, í þeim tilgangi að mynda seinkun eða hita, hávaða, reyk, sýnilegt ljós eða innrauða geislun í tilteknum mæli. Loftkveikjandi vörur eru undirflokkur skoteldaefna, án oxara en glæðast sjálfkrafa við snertingu við loft.
- ML22 ,Nauðsynleg‘
- Í tengslum við ,tækni‘ er orðið aðeins notað um þann hluta ,tækninnar‘ sem einkum er nauðsynlegur til að ná eða fara fram úr afkastastigi, eiginleikum eða virkni sem stýrt er. Þess háttar ,nauðsynleg‘ ,tækni‘ getur átt við um mismunandi vörur.
- ML7 ,Óeirðastjórnunarefni‘
- Efni, sem við ætluð notkunarskilyrði til óeirðastjórnunar, hafa fljótt ertandi áhrif á skynfæri manna eða valda líkamlegri vanhæfni sem hverfur á skömmum tíma eftir að váhrif af völdum efnanna hætta. (Táragastegundir teljast til ,óeirðastjórnunarefna‘).
- ML17 ,Þjarki‘
- Hreyfitæknilegur vélbúnaður, sem getur ýmist ferðast eftir samfelldri braut eða skotist frá einum stað til annars, getur notað skynjara og hefur alla eftirfarandi eiginleika:
- hefur fjölþætta virkni,
 - getur staðsett eða stillt af efni, hluta, verkfæri eða sérstök tæki með breytilegum hreyfingum í þrívídd,
 - felur í sér þrjú eða fleiri sjálfstýritæki, í opnu eða lokuðu ferli, sem geta verið með stigdrifnar vélar og
 - er ,forritanlegur fyrir notanda‘ með aðferð til að kenna og endurtaka eða með aðstoð tölvu sem getur verið iðntölva, þ.e. án vélræns milliliðar.
- ,Forritanlegur fyrir notanda‘ vísar til þess búnaðar sem gefur notanda færi á að setja inn, breyta eða skipta út ,forritum“ með öðru en:
- efnislegri breytingu í leiðslum eða samtengingum eða
 - stillingu virknihnappa þ.m.t. innsetningu mælipátta.

Athugasemd Framangreind skilgreining tekur ekki til eftirfarandi búnaðar:

- hreyfitæknilegs vélbúnaðar sem aðeins er unnt að stjórna handvirkt eða með fjarstýribúnaði,
- hreyfitæknilegs vélbúnaðar í fastri runuvinnslu með sjálfvirkum, hreyfanlegum tækjum sem vinnur í vélrænt fastákveðnum, forrituðum hreyfingum. Forritið takmarkast vélrænt af föstum stoppum, s.s. stiftum eða knástásum; röð hreyfinga og val vinnsluleiða eða -afstöðu eru ekki breytileg eða breytanleg á vél-, rafeinda- eða rafmagnstæknilegan máta,
- vélstýrðs, hreyfitæknilegs vélbúnaðar í breytilegri runuvinnslu með sjálfvirkum, hreyfanlegum tækjum sem vinna með vélrænt fastákveðnum, forrituðum hreyfingum. Forritið takmarkast vélrænt af föstum en stillanlegum stoppum, s.s. stiftum eða knástásum; röð hreyfinga og val vinnsluleiða eða -afstöðu eru breytileg innan fasts forritsmynsturs; frávík frá eða breytingar á forritunarmynstri (t.d. breytingar á stiftum eða skipti á knástásum) eins eða fleiri hreyfiása er aðeins unnt að fá fram með vélrænum aðgerðum,

4. hreyfitæknilegs vélbúnaðar, án sjálfstýringar, í breytilegri runuvinnslu með sjálfvirkum, hreyfanlegum tækjum sem vinna með vélrænt fastákveðnum, forrituðum hreyfingum; forritið er breytilegt en runan heldur því aðeins áfram að tviundamerki komi frá vélrænt föstum, rafrænum tviundatækjum eða stillanlegum stoppurum,
5. stöflunarkrana, sem skilgreindir eru sem hreyfikerfi sem byggjast á kartesíusarhnitum, framleiddir sem óaðskiljanlegur hluti lóðréttra geymsluhólfastæða og hannaðir fyrir aðgang að innihaldi hólfanna til að setja hluti í geymslu eða taka úr geymslu.

ML11 ,Gervihnattaleiðsögukerfi‘

Kerfi sem samanstendur af jarðstöðvum, klasa gervihnatta og móttökubúnaði sem gerir kleift að reikna út móttökustaði á grundvelli merkja sem móttekin eru frá gervihnöttunum. Það inniheldur hnattræn gervihnattaleiðsögukerfi og svæðisbundin gervihnattaleiðsögukerfi.

ML4, 11, 21 ,Hugbúnaður‘

Safn með einu eða fleiri ,forritum‘ eða ,örforritum‘ sem eru vistuð í hvers konar ápreifanlegum tjáningarmiðlum.

Tæknileg athugasemd 1

,Forrit‘

Runa af skipunum til að framkvæma ferli á sniði, eða sem er breytanlegt í snið, sem er vinnanlegt í tölvu.

Tæknileg athugasemd 2

,Örforrit‘

Runa frumskipana sem eru varðveittar í sérstöku minni, framkvæmdar með því að færa tilvísunarskipun þeirra í skipunargisti.

ML11 ,Geimför‘

Virkir og óvirkir gervihnettir og geimkannar.

ML19 ,Geimhæfur‘

Hannaður, framleiddur eða fullgiltur með árangursríkum prófunum fyrir starfrækslu í meira en 100 km hæð yfir yfirborði jarðar.

Athugasemd *Ákvörðun þess efnis að tiltekinn hlutur sé ,geimhæfur‘ að afloknum prófunum þýðir ekki að aðrir hlutir í sömu framleiðslulotu eða tegundaröð séu ,geimhæfir‘ séu þeir ekki prófaðir hver og einn.*

ML20 ,Ofurleiðandi‘

Vísar til efna (þ.e. málma, málmblandna eða efnasambanda) sem geta misst alla rafmótstöðu (þ.e. sem geta náð óendanlegri rafleiðni og leitt afar sterkan rafstraum án Joule-hitunar).

,Markhiti‘ (stundum vísað til sem hitastigs við fasahvarf) tiltekins ,ofurleiðandi‘ efnis er það hitastig þegar efnið missir allt viðnám gegn streymi jafnstraums.

Tæknileg athugasemd

„Ofurleiðandi“ ástand efnis einkennist í hverju tilviki af „markhita“, „marksegulsviði“, sem er fall af hita, og markstraumi, sem er þó fall af hvoru tveggja, segulsviði og hita.

Athugasemd „Markhiti“ (stundum vísað til sem hitastigs við fasahvarf) tiltekins „ofurleiðandi“ efnis er það hitastig þegar efnið missir allt viðnám gegn streymi jafnstraums.

ML22 „Tækni“

Sérstakar upplýsingar sem nauðsynlegar eru fyrir „þróun“, „framleiðslu“ eða „notkun“ vöru. Þessar upplýsingar eru á formi „tæknigagna“ eða „tækniðstoðar“. Tilgreind „tækni“ fyrir sameiginlegan hergagnalista ESB er skilgreind í ML22.

Tæknilegar athugasemdir

1. „Tæknigögn“ geta verið í ýmsum myndum, s.s. verkeikningar, áætlanir, skýringarmyndir, líkön, formúlur, töflur, verkfræðihönnun og -forskriftir, handbækur og leiðbeiningar, skrifaðar eða skráðar í aðra miðla eða tæki, s.s. diska, segulband eða lesminni.
2. „Tækniðstoð“ getur verið fyrirmæli, fagkunnátta, þjálfun, verkunnátta, ráðgjafarþjónusta. „Tækniþjónusta“ getur falið í sér yfirfærslu „tæknigagna“.
3. „Notkun“: rekstur, uppsetning (þ.m.t. uppsetning á staðnum), viðhald (athuganir), viðgerð, allsherjarviðgerð og endurnýjun.

ML10 „Ómannað loftfar“ („UAV“)

Hvers konar „loftfar“ sem getur hafið flug, viðhaldið flugi undir stjórn og notað flugleiðsögu án þess að maður sé um borð.

ML21 „Birthing upplýsinga um veikleika“

Ferlið við að staðfesta, tilkynna eða miðla veikleika til eða greina veikleika hjá einstaklingum eða stofnunum sem bera ábyrgð á að framkvæma eða samræma úrbætur í þeim tilgangi að ráða bót á veikleikanum.
